

nyvostálya
L. Pop 10

ották és kotta-
Zsidó estélye-
kalmás dalok)

er der Ostjuden

zeválogatta Mor-
Tartalmából:
wolf gehat)

le, Ijule)

Menschen tan-
endig)

gewen a Masze)

Mamers Hasale)

tele, Chazkele)

e, der Gabele)

ame hot mech)

ouf dem Bergele)

in a Balagule)

in a nacht)

nszer Rebenju) stb.

esben 40 lei.

már ...

számára 5.—
észületben).

asirim

kottával,
köve 40.—

ámára köve 30.—

árec

kottával
füzve 18.—
köve 25.—

ille Aviv

al. Tartalmából
emirjam, 18.50

che Volkslieder

Tartalmából:
mílners
ochter, Di 20.—

re 7.50

17.50

10.—

del Russjo 10.—

16.—

on 16.—

di Jankow 10.—

ow 10.—

népdalok

15.—

15.—

17.50

15.—

10.—

5.—

Szerkesztőség, kiadó-
nyvatul és nyomda
Maj-Kolozsvár, Str. Barce-
Pop. — Brassai-utca 10

Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség — 377
Kiadóhivatal — 844
Nyomda — 1970
Képes postai — 486
E. H. Sz. — 830

V. évfolyam, 259. szám

Csaj (Kolozsvár) 5683. Kisev 4

1922 November 24. Péntek

UJKÉLET

ROMANIAI HÍR- ÉS ÉRTESÍTŐ NAPILAP

ROMANIA
tési árak
niában
450 lei
240 lei
130 lei
45 lei
pályaudvaron
hídmenten 2 lei
szélesírókban
Szegedre — 30 lei
Szegedre — 1 lei
Jugoszláviában
Szegedre — 20 lei
Szegedre — 1 lei

Títkos ülésről

sötét gondolat szivárgott ki a világosságra. Néhány embernek a gondolata, akik a népszövetség kisebbségi bizottságának egyik zárójelű ülésén azt az eszmét vették fel, hogy jó volna, ha az utódállamok nemzeti kisebbségei beolvadnának az uralkodó nemzetiségbe. Egymáshoz hajolva, összedugott fejfel, halk hangon és ajtónálkülső biztonságában sugta oda egymásnak ez a néhány ember ezt a furcsa gondolatot és akkor, oit, mert hirtelen jött és szinte felvillant, sokan helyeselték, de biztos, hogy amikor a szolgák felhírták a párnázott ajtókat és a havasgenfi bércekről lecsuszott a vakító világosság, az urak megdörmöszölhették a szemüket: ejnye — mondhatták — milyen furcsákat beszélünk az előbb... érdekes... ez a vakító fehérség és odabenn az a bordóvörös homály!... az istenit, mintha zavaros dombból ébredtünk volna... egészen kőnyagosak vagyunk... Ezt mondhatták azok az urak, azok az elbizottsági tagok és ha nem mondták, ezeket. De nem is fontos Lidércnyomás volt. Megfeküdte őket az alpesi magasság. Az embernek vannak néha furcsa gondolatai. Mi meg itt Erdélyben sokezer kilométer távolságban vagyunk Genf-től. Ha egyik ügyes és szemfényvesztő riporterünk ki nem kaparta volna ezt a gondolatot olvasóinknak, nem is foglalkoznánk vele. Így azonban rá-

emeljük az újságírói mikroszkópot. Hm, bizony, ez a gondolat egy kicsit torz. Rosszul született. Az ilyen megtörténik. Csak az a csodálatos, hogy épen egy olyan jászolban fogant, ahol a lóköltők, azaz a politikusok, épen azon fáradoznak, hogy a jászol lakóit olyképen állítsák egymás mellé, hogy egymást meg ne rugják. Nem, ez az ötlet egy blaumontag hangulatában fogant. Hogy is lehetne, hogy ma, amikor az emberek nyelvben, kultúrában épen szépen és szabadon kilendülni készülnek korlátlan és nyitott mezőnyre, mikor mindenütt, de épen Genfben, a népszövetség palotájában arról beszélnek, hogy mint kell fájdalommentesen és egészen érzéstelenül eltűnni, hogy valaki magyar, német, zsidó, vagy tót, hogy most, ezekben a születő, szent és szabad intellektuális napokban valaki megfogjon engem és behelyezzen egy ellenséges környezetbe, hogy 1922-ben, Wilson értő és egyenes ujjmutatása után egyszerre csak épen ellenkezőleg engem, téged, őt összekeverjenek, összezavarjanak, összekuszáljanak. A, az urak csak vicceltek Genfben, sűrű és bordóvörös volt a kis diplomata szalon hangulata. Különben, hogy görcsösödésük volna össze, hogy kunkorodhattak volna magukba az Ember, születéstől adott, meglévő és megnevezemsihető, élő, eleven, lüktető szabadságérzései!

Kiterjesztik a fuziót

Jorga a Maniu-takeista szövetség ellen. Tárgyalnak Kolozsváron. Elkészült a trónbeszéd

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A két ellenzéki párt fuzióját a politikai körök és a sajtó egyaránt nagy politikai eseményként komolyan tekintik és még a kormány körében is megvitatják, hogy ha nem is jelent az egyesülés erőteljesedését, az új alakulat komoly és a kormányképesség minden jelét magán viseli. Annál nagyobb feltűnést keltett, hogy a fuzió ellen először épen Jorga Mihlós nyilatkozott, holott azt tudták, hogy ő maga sem áll távol tőle. Jorga a következőket mondta a lapjában, a „Nemul Românesc“-ben:

A nemzeti párt mindenkör a demokrácia harcát tekintve lépést fel és évek óta aktív kampányt folytatott a regáli bojár-rezsim ellen. Maniu többször kijelentette, hogy semmi nem áll távolabb tőle, mint a bojár-ideológia. A bojáruralomtól akarta megszabadítani az elnyomott régi királyságot és ima a történet. Maniuék megvetették lábukat a rezsimbe, fuzionáltak a konzervatív demokráciával. A takeisták lesznek tehát az erdélyiek regáli ügyeire. Ehhez még csak azt fűzöm hozzá, hogy ez a demokrácia párt minden tekintetben a modernizáló bojár-konzervatívizmus.

A takeisták körében nem ak megfélemlést, de kicsi magútkozást is keltett ez a nyilatkozat és az egyik volt takeista miniszter a következő megjegyzéseket fűzte hozzá:

— Nem vitathozunk most Jorgával, csak arra utalunk, hogy Teke Jonescu halála óta nem volt Jorgának hőbb vágya, minthogy

fuzionáljon velünk. És nem sikerült és most ahelyett, hogy örömmel üdvözöljék az új ellenzéki alakulat támadását. Erőjük a nemzeti demokráciát. Személyesünk vesztébe jutottak, épen amikor legközelebb állítottak a hatáson átvételhez. Mi azonban tovább dolgozunk, mert az új alakulás nem teljes, a beszarabianakat és bukovianusokat is bevonjuk.

Demokrata körökben az ősi bizakodással tekintenek azon tárgyalások elé, amelyeket az egyesült nemzeti és takeista-párt a bukovianusokkal folytat, mert remélik, hogy egy újabb fuzió révén possible személyekkel rendelkező kormányképes alakulat fog előállni. Erre a célra a takeista vezetők Bukarestben is tárgyalnak Pelivánzal és Flondorral, akiket külföldben — mióta tegnap is megirtuk — Kolozsvárra várnak.

Kolozsváron lázas tanácskozásokat

folytat a nemzeti párt vezetősége a „Patria“ szerkesztőségében. Maniu, Vajda, Popovici Mihaly és a párt minden számottevő vezetője tegnap egész nap permanenciában volt. Magbeszélte a legsürgősebb teendőket a fuzióval kapcsolatban és főleg az új feltételeket alapították meg, amelyeknek alapja a bukovianai nemzeti pártot és a beszarabianai parasztpártot is bevonják a fuzióba.

Maniu Gyula hosszasan előszólt az újságíróknak, de a tárgyalások érdeméről nem nyilatkozott.

— Tárgyalások folyamán természetesen nem lehet nyilatkozni — mondotta Maniu. De nem is szükséges, mert szombaton részle-

ten kommunikációt tesszünk közzé és abból a nyilvánosság mindent megtudhat.

Maniu ezután a magyar újságíróknál az új magyar párt programja főbb érdeklődött és az interjú elől azszal tért ki, hogy maga kérdéselt.

Az öt pont

A határozat, amelyről kivonatolnunk már tegnap hírt adtunk, a következő öt pont alapján jött létre:

1. A román nemzeti párt a fővárosba teszi át székhelyét.
2. A végrehajtóbizottságban a román és Erdély egyenlő tagarással van képviselve.
3. A pártsszervezeteket az egész országra kiterjesztik.
4. Az alapszabályokat módosítják.
5. A demokrácia párt szerres fel a nemzeti párt szervezetét levesnek. A párt neve: „Román Nemzeti Párt“, elnök Maniu Gyula. A volt regáli nemzeti pártiak automatice az új párt tagjai.

Az öt pontot egyhangúlag fo-

gadták el, a gyűlés után pedig Camarasscu a következőket mondotta kolozsvári utjáról:

— Olyan masszemenő előszökenységet tanúsítottak Maniuék, amely díszre váltik ennek a pártnak. Biztosíthatok róla mindenkit, hogy ez az egyesülés legbecsületesebb öntudatunk megnyilvánulása és örökövény. Személyi kérdés nem merült fel. Állíthatom minden ironikus célzások ellenére, amelyekkel találkoztunk, hogy jó szelgálatot tettünk a hatásk és királynak.

A minisztertanács elkészítette a trónbeszédet

A kormány természetesen részen van és igyekszik munkáját oly gyorsan elvégezni, amint csak lehet. Tegnapra sürgős minisztertanácsot hírtak egybe, amelyen megállapították a parlament elé kerülő javaslatok sorrendjét. Ugyancsak tegnap összegezték meg a királyi trónbeszédet, amellyel a reudes ülészeket fogja az uralkodó megnyitni.

Ötvenezer munkanélküli tüntetett Londonban

„Inkább a halál, mint az éhezés“. A tráciai kérdés a lausannei konferencián

— Az Uj Kelet tudósítójától —

London, november 23. A munkanélküliek óriási tüntetést rendeztek, amelyen ötvenezren vettek részt. Incidens nem történt. A tüntetők táblákat hordostak körül a városban a következő felirással: „A háború szolgálati után élni akarunk, de inkább a halál, mint az éhezés.“ A munkanélküliek küldöttségét menesztették a munkaügyi és közegészségügyi miniszterekhez, akik átvitették panaszukat.

A tráciai kérdés Lausanneban

Lausanne, november 23. A konferencia keleti bizottsága lord Curzon elnökségével a tráciai határok kérdését tárgyalta. Izmed pasa előterjesztette a törökök követeléseit, melyek szerint Nyugattrácia 1913. évi határait követelik. Ezzel szemben Venizelos az 1915. évi határokat volna hajlandó Törökországnak megadni. Nincsiés a Marosa-folyót ajánlotta határnak, ezenkívül semleges sönát és népszavazást kíván. Duca román külügyminiszter csatlakozott Nincsiés javaslatához. Venizelos hosszabb beszédben ismertette Görögország szomorú helyzetét, amelyet Konstantin király visszatérésének köszönhet. Izmed pasa ismertette azon etnográfiai és történelmi okokat, amelyek a határmegállapításnál főszempontot kell hogy képezzenek, mert Konstantinápoly stratégiai védelméről is gondoskodni kell. Sztabulinszky szólt fel ezután és kérte, hogy adjanak Bulgáriának szabad utat az Égei-tengerhez.

Nincsiés, Venizelos, Sztabulinszky és Duca ma este meghosszabbították tartanak Trácia ügyében a általában az összes balkáni kérdésekben tanácsadó közös magatartásra néve. Lausanneból jelenti a „Petit

Parisien“, hogy a román delegációtól úgy értesült, hogy

szemnyiben a szövetségek a Keleten közös katonai intézkedésekre határoznák el magukat, úgy ezekben Románia is résztvenne.

Vorovszky szovjetdelegátus kijelentette, hogy a szovjetkormány nem járul ahhoz hozzá, hogy a Dardanelleket egyes nemzetek ellenőrzése alá helyezze.

Mussolini katonai egyezményt akar Olaszország és Franciaország között

Páris, nov. 23. Mussolini a „Matin“-nak intervjut adott, amelyben kijelenti, hogy Franciaországnak a békeszerződés miatti elégedetlensége teljesen jogosult. A háborút egész a természetes következményig kellett volna vinni, ami Franciaország részére Berlint, Olaszországnak Bécsét és Budapestet jelenti. Mussolini konstátálta, amikor Németországon keresztül utasított, hogy ez az ország nincs elhatározva arra, hogy a jóvátételi adósságokat fizesse és a hangulat fenyegető Franciaországgal és Olaszországgal szemben.

Mussolini ezután a bolsevizmusnak és a német szovinizmusnak együttműködésére mutat rá, amellyel szembe kell állítani a nyugati civilizáció erőt. Ennek következtében egy angol-francia-olasz-beige szerződés elkerülhetetlen, amely egymás megvédéséről gondoskodik. Ugyancsak áll a keleti eseményekkel szemben is.

Az interjú végén az olasz miniszterelnök hangsúlyozta, hogy Franciaország és Olaszország között politikai és katonai egyezményt kíván kötni.

A német kormányprogram

Berlin, nov. 23. Cuno, az új kancellár ma fog nyilatkozni a kormány programjáról. A polgári pártok bizalmi javaslatot fognak szavazni, a

kommunisták pedig bizalmatlansági indítványt nyújtanak be. A kormány reméli, hogy sikerülni fog megnyernie a szociáldemokraták támogatását. Hivatkoznak a szociáldemokraták közreműködésére az antantihos intézett jóváértési jegyzékben, mely jegyzék tulajdonképpen az új kormány alapja. A legutóbbi német kormányválság legérdekesebb mozzanata volt, hogy a régi és az új kormány közös tanácskozást tartott. Az európai politikai életben ez teljesen sokatlan jelenség. Párisi jelentés szerint a jóváértési bizottság bevárja az új német kormány hivatalos értesítését, amelyben az azonosítja magát a Wirth kormány jóváértési jegyzékével.

Ellenzékben a német szocialisták

Berlin, november 23. A „Berliner Lokalanzeiger“ az új kormányt mintegy köcsöpünak tekint egy parlamenti kormány és egy hivatalnok-kormány között, egy ilyen összetétel minden tulajdonságával és hiányával együtt. A kormány munkaszerjéről és energiájától függ, képes lesz-e feladatát teljesíteni. A „Vossische Zeitung“ szerint a kormány politikai kabinét, a „Vorwärts“ kijelenti, hogy a szocialisták reális ellenéket fognak képsni, de nem tülhajtott szennvedéllyel.

Kolozsvár rendezte adósságait

Huszmillió deficit maradt a magyar éraból

Az Uj Kelet tudósítójától — Amióta román impérium alatt van Kolozsvár, a várost szakadatlanul sürgeti hitelesői, hogy rendezze tartozásait. A város ugyanis a magyar éraban, mint a mai városi vezetőség állítja, hallatlanul felültele gazdasági politikát folytatott. A város egyik vezető tisztviselője a következőképpen informálta az Uj Kelet munkatársát erről a kérdésről: — A bevételkelet régebben a valószínű jóval nagyobb irányozták elő a költségvetésben a ehhez szabták a kiadásokat is. Rendesen egy történt, hogy a kontemplált öszegnek még a fele sem folyt be a város háaspénztárába s az így támadt hiányokat bankkölcsönrel fedették, amelyet aztán igen gyakran más egyébre fordítottak, a rendezésére pedig újabb kölcsönvetek igénybe. Az e módszerrel szaporított adósságok a háború kitöréséig hárommillió 442 ezer koronára gyűltek fel.

— Aztán jött a háború. A város se nem törlesztett, de a kamatokat sem fizette. A kölcsönök kiegyenlítéséi határideje tulnyomórésben lejárt, de rendezés helyett újabb adósságokat csinált a magistrátus, amelyek a tőkésitett kamatokkal és annuitásokkal horribilis öszeggé gyűltek fel és hogy a deficietok ki ne derüljenek, a város pénzügyi könyveit tizenkét éven át nem zárták le. A román impérium első két évében azt a mulasztást pótolta a városi tanács és most a könyvek 1919 ig rendben vannak már.

— Nemrégiben a várost ismét felszólították, hogy fizessen. És mert másképp nem lehetett az adósságokat pontosan megállapítani, a tanács kimutattást kért a város valamennyi hiteladójától. Csak megánál az Erdélyi Banknál tizenkét kölcsöne volt a városnak, amely kisebb-nagyobb tételekben öt és félmillió lelt volt fel 1:2 arányú átszámítással etől az intésztől. A beérkezett statisztika alapján a város apránként 1923 április elsőjéig rendezte tartozásait. A hátralékos kamatok és annuitások törlesztésére majdnem egymillió lelt fizetett ki a város és már csak az Erdélyi Banknak tartozik még hatásházer lelt, amelyet abból a két és félmillióból akar rendezni, amelyel az állam tartozik neki a tisztviselőknél folyósított drágasági pótlékok megtérítése, a kaszárnyák lakbéré és a Titulescu-féle reformmal elvett városi jövedelmek visszafizetése címén.

— Egyes adósságait a város teljesen kifizette, mint például a Farkas-tica 6. alatti ház vételárát, amelyért csak nemrég több mint háromszáz ezer lelt fizetett a város. Két más kisebb ssebesi kölcsönön kívül a város kifizette a városi gazdaság deficitjének fedezésére felvett ötszáz ezer lelt kölcsönt. Érdekes, hogy a városnak ez a háziüzeme ma szép jövedelmei hajt.

— Zavarólag hat Kolozsvár adósságainak likvidálására a város budapesti tartozásai, melynek rendezését a magyar bankok 1:2 arányban követelik, míg a város csak a napi arányban szerint hajlandó fizetni. Ennek a jelentős tételnek a becsapításával az új költségvetési év kezdetén a lelt két magyar koronára való átszámításával Kolozsvár fennálló adóssága 14 millió 371.131 lelt és 22 baui, amely a városi pótdó ötven százalékat is meghaladja. És mindez régi adósság, mert impériumválság óta Kolozsvár nem vett fel kölcsönt a háspénztár tüzére. Ennek az adósságnak a teljesítése évekig fogja a város költségvetését terhelni.

Olvadjanak be a kisebbségek

— mondja a népszövetség

— Az Uj Kelet bécsi tudósítójától —

Az Uj Kelet bécsi tudósítója érdekes információkat kapott a népszövetség főtanácsa által a kisebbségek ügyének megvizsgálására delegált bizottság legutóbbi üléséről. Az ülés nem volt nyilvános, a tárgyalás csupán az illető albizottság kebelében történt és arról még jegyzőkönyvet sem vettek föl, a kiszivárgott hírek azonban eléáken jellemzik a bizottság felfogását.

A vitában — mint bécsi tudósítónk megbízható forrásból értesül — résztvettek: Motta Svájc elnöke, Hanotaux volt francia külügyminiszter, Murray Délafrika képviselője, Fraahery Albánia képviselője, Nanwanagar maharadsza, Walters Litvánia képviselője és felszólalt Báuffy kik-ló gróf Magyarország külügyminisztere is, az ő felszólalása azonban jelentéktelen volt és a kisebbségek jogvédelmének kérdésére új világot nem vetett.

A legérdekesebb Albánia képviselőjének felszólalása volt, aki a pozitív jog, az illetékeség, a parrendtartás, a felelősségi jog és a szankciók kérdéseit tárgyalta. Frashery amellett volt, hogy a már meglévő ugynevezett „Section des minorites“ bizottsággá kibővítessék, amely a tanácsot állandóan lássa el a szükséges információkkal és hogy a népszövetség tanácsának legyen mag az a joga, hogy hivatalból járhaszon el minden jogvédelmi visszaélésnél, melyről tudomás szerez és ennek érdekében külön megbízottakat küldjön ki a helyszíre az egyes esetek megvizsgálására.

Litvánia képviselője a kisebbségi jogok kodifikálását javasolta.

Finland képviselőjének azt a javaslatát, hogy a népszövetség egy külön bizottságot szervezzen a kisebbségi kérdés tanulmányozására és erről 1923-ig jelentést tegyen, azaz az indokolással vetette el a bizottság, hogy szerinte ez indítványnak keresztelvétele túlsok költséget igényelne.

A bizottság mindezen javaslatokat elutasította, ami Hanotaux és Murray beseése után érthető is. Hanotaux egyebek között ezeket mondta:

— A törzsnemi mult folyamán mindig voltak kisebbségek, ezek azonban legtöbbször a nemzeti többsé-

gégbe beolvadtak, mert az illető kormányok bölcsesége megértette, hogy legfőbb érdekük ezen új erőket magukhoz vonzani és belőlük egy nemzeti tömböt alkotni. A kisebbségek, amelyekkel jól bántak, egy ilyen egység felé törekedtek, melyben fontos előnyöket találtak. Az a meggyőződés, hogy lehetőleg ugyanast a tendenciát kellene felbátorítani, hogy azok a nehézségek, melyek a különböző eredet folytán elő szoktak állani, idővel enyhülhessenek. Az a felfogásom, hogy egyesítésre, a kisebbség és a többség egyesítésére és titrlemi politikára van szükség. Kiküldötték jelenléte azokban az országokban, amelyekre a szerződések vonatkoznak, vasélyt jelentene az egyesítés szempontjából, már pedig a világról sem szabadna akadályozni a beolvastást, egységesítési folyamatot, mely ugyan nehezen megy végbe, de melynek végebe kell mennie.

Murray tanárnak ez volt a véleménye:

— Jól esik látnunk, hogy régen azok a fajok, melyek egyazon kormányzatnak voltak alávetve, majdnem minden európai államban gyűlöltek egymást és ezt az árást most majdnem minden európai államban az egység érése valija fel...

Zsidó gyarmatosítás Mexikóban

A „Jewish Correspondenz Bureau“ newyorki munkatársa kérdést intézett a mexikói köztársaság kormányához, amelyel a mexikói zsidó kolonizáció ügyét akarta tisztázni. A J. C. B. arra kérte a kormányt, egyszersmindenkora felsíja meg azokat a feltételeket, amelyek mellett a gyarmatosítás lehetséges. Mexikóban a kérdésre a köztársaság elnöke az utkára a következő hivatalos választ adta: A mexikói köztársaság elnöke megbízott engem azzal, hogy kifejelesem, a mexikói kolonizáció területében kiváltságokat kizárólag zsidóknak nem adhatunk. Ilyen privilegiumokat az alkotmány nem ismer. Mexikó kormányja szivesen látja, ha az ország nagy területei, amelyek mezőgazdaságra alkalmasak, gyarmatosításra vannak. Ezért hajlandó mindekinet, aki gyarmatosítani akar, különböző előnyöket adni. Ha a zsidók gyarmatosítani akarnak, küldjék el megbízottukat, aki meggyőződhetne arról, hogy a feltételek számuara elfogadható-e.

— Ha Kolozsvárra jön, ne mulassza el felkeresni az Uj Kelet könyvosztályát.

Pínsky: Jenkel, a kovács

A Habima hetek óta nagy igyekkezettel készülődik David Pínskynek „Jenkel der Schmied“ című negyhatású irodalmi darabjára. E hét végén bemutatásra kerül a színmű, amelynek egyik, a zsidó kovácsműhelyben lezajló jelenetét, itt közöljük.

Előjáték elmondjuk dióhéjban a darab meséjét.

Chajim, a ködségárus, aki mellékszen házasságokat is közvetít, hirtelen megjelenik reb Áronnál és bocsánatkérések közepette bejelenti, hogy a ködség legerőszakosabb, hírhedt fenegyereke, Jenkel, a kovács valósággal behajította ide és ráparancsolt, hogy addig ne is mozduljon, de szeme elé semmiképp sem kerüljön, amíg reb Áron fogadott leányát, Tamarat nem követeli neki. A családi tanács öszszül és ennek megbesszítése során reb Áron feleségre véleményére elhatározzák, hogy a fogadott leányt odaadják a korbely kovácsokhoz, istenem mit csináljon egy szegény árva, mire számíthat szegény, örüljön, hogy férjhez jut.

A házasság megtörténik. Jenkel boldog és józan: az árva minden ifjokori hiányosságait kitaposott belőle. De a véletlen összehozza az együttes nyolcadik hónapjában Rebezával, egykori szeretőjével, aki urát elhagyja és

szállást kér a kovácsnál. Ekkor Jenkel élete újra visszabilien a romlás felé.

Fin születik és a gyermeknek Israel frigyébe való fölvétele napján Tamara rájön, hogy Jenkel engedne a kísértésnek. És megtöri a jószágos asszonyt. Jenkel nagy belet megrázkódtatásokat él át, inna, de nem tud dolgozni, de belül marogolja valami és képtelen minden munkára.

Érsi, hogy csak akkor élheti saját életét, ha multjával egészen bészámol és gyermeke anyjával megismerzi a lelki közösséget. A szerető brutálisan, utálattal eltelve Aidobja háától és ismét végleg megújódik.

Ime a kovácsműhely jelenete:

A FUVAROS (nyugtalanul kiabál a műhelybe): Mi lesz már? Meddig kell még várakozni rá?

REBEKA: Jön már, jön, mindjárt itt lesz!

A FUVAROS: Hiss' vége már a lakomának, miért tart ez oly sokáig nála?

REBEKA: Jön, jön. Nem kell türelmetlenkedni!

A FUVAROS: Szépen jön! Egy órája már, hogy várakozom rá. (Kinéz a kocsit felé.) Takarodjate a kocsitól, mert veszem az otort! Ördög bujjon beléjük, mint a székák ugy ellepek ezek a kölykök a kocsit! (Fató gyermekek nevetése hallatszik): No végre megérkezett!

JENKEL: No, no, nem kell ugy igulni! Ma ugy sincs munka! Egyáltalában nincs. (Belép jókedvűn, kisé ittasan, notát dudorászva a műhelybe.)

A FUVAROS: Majd megmutatom, hogy van munka! Eltörtt a kocsi-tengelyem és azt hissi, hogy nem csinálja meg!

JENKEL: Eltörtt a tengely? Hát eltörtt. Jöjjen be, ígyunk egyet, lechajni! A tengely holnapra meggyógyul.

A FUVAROS: Adek én magának holnapot! (Az utcára mutat.) Nézzek csak mi van kint. A kocsit tele van almával. Azt akarja, hogy egész éjszaka őrizzem?

JENKEL: Ma nincs munka nálam, nagy ünnepe van, a munkásokat is elengedtem. Értse meg, „brisz“ t ünnepeitünk ma, elsőszülött jött a hátsá. Behozunk a szekeret az udvarra, én pedig jótállok az almákért.

A FUVAROS: Ne csavarja a fejemet! Az almát még ma el kell szállítanom. Hisszen vége a „brisz“ nek és vége a lakomának. Mit akar még?

JENKEL: Ma nem dolgozunk és pontunk, nincs több becséd. Bavisasztik a kocsit az udvarra, maga pedig bejön a szobába és iszunk egy jót.

A FUVAROS: Nem engedem magát, meg kell csinálni a kocsit. Az almákat meg ma elkarom expedálni.

JENKEL: A fenébe is, miért nem ment Borechhoz, a kovácsokhoz? Nálam ma ünnepe van.

A FUVAROS: Jöjjen csak velem,

meglátja, hogy a tengely ugy el van törve, hogy a kocsit nem vihelem Borechhoz.

JENKEL: Nem tudok segíteni, nem lehet dolgozni! Gondolja, hogy szombat van!

A FUVAROS: Okos ember! Szombaton nem tört volna el a kocsit, szombaton én is pihenek, a kocsia is.

JENKEL (ingerülten): Mit akar? Talán a maga kedvéért megsünjön az öröme?

A FUVAROS: És mit akar maga? Azt akarja talán, hogy a maga öröme miatt fogjam és hajtsam sárba az almákat?

JENKEL: Nem az én gondom! A FUVAROS: De azért magában is van egy darab szív és zsidó létere lehetne egy kis belátása.

JENKEL (lehiggadva): Rendben van, de ezekivül bizony én semmit sem fogok tudni dolgozni.

A FUVAROS: Na végre, nagy dolog is ez!

JENKEL: Nem tudom, hogyan csináljam, Richeimel sincs itt, őt is hazaküldtem!

A FUVAROS: Majd csak segít magán valahogy!

JENKEL: Az ördögbe is, mi tört el azon a kocsia?

A FUVAROS: Hallotta, a tengely törtt el!

JENKEL: Szép kis munka! Menjén

Moszkva megírta az kormány részben a cionizmus különböző kivi kormánytervencióra lének — a szabaddalra felgyelete amíg ügyük tevénysség jét egy szociális rendszer egyeseket a szabad állással, hogy északfale cion

A leltört, akik a zsidó kocsit a szerven felgalták. V még novem vénysséket ehet, hogy mánt annál ahiket kétév vád most a forradalmi és tagjai az

Azok a c és könyvek napot töltött megközdésig abariki irány a szovjet h ták ellen és felbomlott. A totáliz és r egy pillantr a jövőben is

Ugyanekei or márkódsük a hatalom ellen lehet karára munkájukat hogy milyen Jabolinszky é Paszmanik é tárgyalásokra

A leltört portjai ellen kitöndben bszalot indított, tak más nyel seire, mint jomhippu kor hogy templom

A szovj

ki, ürítse ki csinálók! Még az embernek mé! (Kimen

REBEKA meggy a fujtató JENKEL kezében egy maga itt? munka, épen

REBEKA kában! JENKEL: magát!

REBEKA lenn bízotam. felték.

JENKEL: gyek ahhoz az és kiemelem (Kimegy.)

A FUVAR tusben mégis JENKEL: bar öröme, ez előbb huszunk chajim! (Kivül

RAFFAEL sítón, aztán tatkozik.) He az asszonyból. REBEKA bujjon beléd! különben ezt jedne!

RAFFAEL

aszt az illető kor-
magértette, hogy
an új erőket ma-
belőlük egy nem.

A kisebbségek,
ntak, egy ilyen
ak, melyben fon-
ak. Az a meggyő-
tőleg ugyanast a
elbátorítani, hogy
melyek a különb-
elő sokakat ál-
lhasseanak. Az a
egyesítésre, a ki-
egyesítésére és
n szükség. Ki-
azokban az or-
e a szerződésak
yt jelentene az
ból, már pedig a
a akadályozni a
esítési folyamatot,
n meg végbe,
ell mennie.

ez volt a véle-
nk, hogy régente
k egyazon kor-
alávetve, majd-
államban gyű-
t az érást most
urópai államban
lja fel....

atosítás Mexikó-
repondenz Bu-
katársra kérdést
östársaság kor-
a mexikói zsidó
arta tisztáni. A
e a kormányt,
jelője mag azo-
melyek mellett a
éges. Mexikóban
aság sinökének
hivatalos vá-
kői közlésség
ez az az, hogy
kői kolonizáció
gokat kizárólag
nak. Ilyen pri-
tanány nem is-
nánya szívesen
nagy területet,
agra alkalmasak,
Ésért hajlandó
matosítani akar,
adni. Ha a zai-
kának, küldjék
ki meggyőződ-
feltételek szá-
e.

ra jön, ne mu-
a az Uj Kelet
gely egy el van
it nem vihető

udok segíteni, nem
dolja, hogy szom-

os ember! Szom-
ina el a kocsi,
nek, a kocsi is.
en): Mit akar?
t megcsinálna az

mit akar maga?
y a maga öröme
jitsam sárba az

z én gondom!
e azért magában
és zsidó léte-
re.

adva): Randben
ony én semmi
ani.

Na végre, nagy

tudom, hogyan
sinos itt, őt is

ajd csak segít

gbo is, mi törté

illotta, a tengely
e munka! Menjén

Terradalmi törvényezés elé állítják az ukrainai cionistákat

- Az Uj Kelet tudósítójától -

Moszkvai jelentés alapján nemrég megírta az Uj Kelet, hogy a szovjet-kormány rendelkezése körülbelül nyolc száz cionistát tartóztatott le Ukrajna különböző városaiban, különösen a keleti kormányzórságban. Többoldali intervencióra — mint újabban értesülünk — a letartóztatottak nagy részét szabadlábra helyezték, de a „Cseka” felügyelete alatt maradtak mindaddig, amíg ügyük el nem dől a terradalmi törvényesség előtt. A cionisták legtöbbször egy szeptember huszadikán kelt speciális rendelet alapján fogták el, egyeseket azonban többheti fogság után szabadon bocsátottak assai a feltétellel, hogy tartózkodni fognak mindenféle cionista tevékenységtől.

A letartóztatottak között sokan vannak, akik valamelyik cionista csoportnak aktív tagjai s így elfogatásukkor a szervezeti iratokat és pénzt is lefogták. Valószínű, hogy az ügyet még novemberben tárgyalják a törvényességen és nagyon könnyen megérthető, hogy az ítélet ugyanaz lesz, mint annál a tizenkét csaire-cionistánál, akiket kétévi internálásra ítéltek. Az a vád most is, hogy a cionisták ellen-terradalmi tevékenységet folytattak ki és tagjai az antibolszevista pártnak.

Azok a cionisták, akiket Kievből és környékéről fogták el, tízannyolc napot töltöttek fogságban a vizsgáló ügykezdésig. Kihallgatásukkor oda akarták irányítani vallomásaikat, hogy a szovjet harc sikerrel jár a cionisták ellen és hogy a cionista szervezetei felbomlott. A foglók azonban egyöntetűleg és nyíltan kijelentették, hogy egy pillanatra sem szándékoztak félbe és a jövőben is folytatni fogják munkájukat. Ugyanekezt hangsúlyozták azt is, hogy megdöbbenésük sohasem irányult az állam-uralom ellen és hogy annak nem is lehet kárára a cionista munka. Valamennyiüket kihallgatták aszírnyában is, hogy milyen vonatkozásban voltak a Jabotinszky és Petljura, valamint a dr. Pazmanik és Denikin tábornok költi tárgyalásokkal.

A letartóztatott cionisták egyes csoportjai ellen Raohlis cseszgyőrő, aki szintén beszél héberül, újabb vizsgálókat indított, mert üntetőleg vonatkoztak más nyelven válaszolni a kérdéseire, mint héberül. Érdekes, hogy jomakippu kor megengedték a foglókknak, hogy templomba menjenek.

A szovjetellenes hangulatra jel-

lemző, hogy a zsidó kommunisták is szemrehányást tesznek a pogromok miatt a kormányynak. A moszkvai zsidó-kommunisták lapja, az „Eneza” vezetői között felteszi a kérdést, hogy ki szenvedett legtöbbet a zsidóüldözések miatt és megállapítja, hogy a pogromrendező a zsidó bursauj, a

kiszákmányoló zsidó ellen uszítottak ugyanis, de a valóságban mindig és főleg a szegényes zsidókat, a zsidó proletáriátust gyilkolták halomra. A pogromokról készített pontos statisztika szerint az áldozatok kilencven százaléka a vagyonatlan zsidókból került ki.

Hírek Palesztinából

- Az Uj Kelet tudósítójától -

London, november 23. Abdullah emir, Transzjordánia Londonba küldött követe hosszabb megbeszélések után, amelyeket az angol kormánnyal folytatott, elutasított az angol fővárosból. Transzjordánia határait, mint az ismeretes, még nincsenek véglegesen megjelölve. Egyelőre anyai bizonyos, hogy az angol kormány az önszó Transzjordánia gondolatával — alkotmányos alapon, a népszavazás hozzájárulása mellett, — feltétlenül rokonszenvez. Abdullah emir elutasítása előtt levelet írt a „Times”-nek, amelyben köszönetet fejez ki az angol kormány előkezeségéért és nagy szeretettel emlékezik meg a walesi hercegről, Curson lord külügyminiszterrel, lord Bell, India miniszterrel és Devonshire hercegről, a gyarmattügyi miniszterrel. A megoldásra váró fontosabb feladatok közül Abdullah emir a beviteli vámkérdésről, amely egyaránt érinti Palesztinát és Transzjordániát, a határmegállapítás kérdését és végül a vasutak kérdését említi meg.

A konstantinápolyi főrabbi Londonban

Tegnap lapunkban megemlékeztünk arról, hogy az angolai kormány felkérte a konstantinápolyi rabbinátust, intervenciót a cionista világszervezethez és az angol kormánnyal abban az irányban, hogy Palesztina felett a mandátumot Törökország kapja meg. A rabbinátus válaszában kijelentette, hogy politikai kérdéseket nem foglalkozik és így az angolai kormány kívánásának nem lehet eleget. Londoni jelentés szerint a konstantinápolyi főrabbinátushoz közelálló rabbi Chaim Nahum ekkor, Törökországot volt főrabbija tegnap Londonba érkezett, ahonnan Lausanneba megy. A rabbi nem hivatalos küldetésben, mint magánsemély megy Lausanneba. Rabbi Chaim Nahum valószínűleg a kemalista delegáció tanácsadója lesz és mint nemhivatalos képviselő vesz

részt a tárgyalásokon. A rabbi jelenleg Londonban és az angol kormánnyal tárgyal és meggyőzést keres a megértést igyekszik teremtani Kemálék és az angolok között. Londonban arról is tudnak, hogy rabbi Chaim Nahumot a török kormány washingtoni képviselőinek szemeite ki.

Uj vállalkozások Palesztinában

Berlin, nov. 23. A cionista organizáció berlini közös bizottsága közli, hogy ke demányezése konferenciát tartottak, amelyen a Palesztinában létesítendő új gazdasági vállalkozások kérdése merült fel. A konferencián a szervezet képviselői közül résztvett: az amerikai Brandeis csoport megbízottja, a Binian Harec megbízottja, a Wolfschan-társaság, az Általános Zsidó Felépítő Szervezet, a palesztinai segítő bizottság, az az Agudat Jisraael palesztinai csoportja, Edmund Rothschild képviselője, az oroszországi zsidó kolónia képviselője és végül Berlin és Hamburg nagy cégeinek kiküldöttjei. A tárgyalásokon előtűnt az a Brandeis-csoport képviselője hatolt mélyen bele a palesztinai gazdasági munka jellemzésébe.

A palesztinai bevándorló bizottság jelentése

Jeruzsálem, nov. 23. Az 1921-ben alapított immigrációs bizottság kiadta a munkaszerződésről első jelentését. A bizottság vezetője sir Herbert Samuel és lord Samuel, előző a palesztinai kormány főtitkára, sir Winham Doods, titkárja miss. Boatwien. A bizottság feladata, hogy az országba érkező immigránsokat az első időkben támogassa. Vannak kulturális feladatai is: az országról ismeretterjesztő előadásokat, kurzusokat tartanak és sportjátékokat rendeznek.

Uj zsidó kolónia Palesztinában

Jeruzsálem, nov. 23. A Hamierachi Házair Jeruzsálem közelében megette az első lépéseket arra, hogy új

kolóniát alapítson, amelynek Hakphar haibri (Zsidó falu) lesz a neve. A szervezet „Gibas Saul”, a történelmi hely közvetlen szomszédságában, néhány kilométernyire Jeruzsálemtől ezer dunám földet vásárolt.

Georg Halpern Palesztinában

Jeruzsálem, nov. 23. Néhány napja itt tartózkodik Georg Halpern, a zsidó Gyarmatbank igazgatója, aki a cionista gazdasági tanácsnak is tagja. Georg Halpern ebből az alkalomból van először Palesztinában.

A jeruzsálemi ortodoxok kérése a kormányzóhoz

Jeruzsálem, nov. 23. A jeruzsálemi ortodoxok több ezer tagból álló csoportja sir Herbert Samuel kormányzóhoz memorandumot intézett, amelyben arra kéri, hogy a szombat ünnepeinek nyilvános megszűrése ellen törvényes tilalmat leptessen életbe.

Növekedik Amerikából a bevándorlás

Jeruzsálem, nov. 23. Az utóbbi időben emelkedett az amerikai bevándorló száma. Különösen nagyszámmal érkeznek Amerikából nagyvállalkozók az országba, akik új kereskedelmi és ipari vállalatokat alapítanak. Legutóbb egy amerikai gróf huszonnégy immigráns érkezett Palesztinába, akik állandóan itt akarnak tartózkodni és itt akarják gazdasági képességeiket érvényesíteni.

Zsidó-arab kultüregyesület készült Bécsben

Bécs, nov. 23. A „Rabbiner Benjamin” álcánven ismert palesztinai héber író, Feldmann-Radler vezetése alatt néhány hónapja Bécsben, ahol diákokból és tanárokból nagy arab-kolónia van, erős agitáció folyik a zsidó-arab megértésért. A palesztinai író zsidó-arab klub felállításán dolgozik, amelynek kulturális és társadalmi céljai lennének. A zsidó diákok között mozgalmat indított az arab nyelv elsajátítása érdekében is.

Palesztina kereskedelme Angliában

London, nov. 23. Az elmúlt esztendőben Anglia és Palesztina között különböző kereskedelmi ügyletek jöttek létre, amelyek értéke körülbelül 845 ezer font sterlinget tett ki. Ebben az esztendőben, a közel-keleti háborús eseményekre való tekintet nélkül, a két ország közötti kereskedelmi forgalom egymillióhátszáz ezer font sterlingre emelkedett.

ki, ültse ki a kocsi, én majd tüstét csinálom! Mégis csak komisszár, hogy az embernek így tönkretessék az örömet! (Kimennek)

REBEKA: (Nagy kőténnel, oda-megy a futatóhoz magában duruzsolva)

JENKEL (belép munkaruhában, kezében egy üveg pálika): Mit művel maga itt? Nem asszonyoknak való munka, épen eleget dolgozott máma!

REBEKA: Nem válogatok a munkában!

JENKEL: De hiszen bekormozta magát!

REBEKA: (szégyenlősen) Ördög lenn belülém. Piroa arcomon fekete foltok.

JENKEL: Addig én majd kimegyek ahhoz az ügyefogyott emberhez és kiemelem kocsijától a tengelyt. (Kimegy.)

A FUVAROS: Jó hogy segít. Kétszer meg is csak győzebben megy.

JENKEL: Igy tönkretenni az ember örömet, ez még sem járja. De előbb húzunk egyet a fiaskából. Leokajim! (Kivülről hallatszik a kocintás.)

RAFFAEL: (Rebeka férje benéz az ajtóba, aztán visszahúzódik, újból mutatkozik.) He-he-he! Nini, kovács lett az asszonyból.

REBEKA (megijed): Pfüjj, ördög bajon b-ld! Mit akarsz? Erigy, mert különben ezt a patkót vágom a fejédből!

RAFFAEL: He-he-he, mindjárt

örjögss! Eljöttem nézni egyet, hogyan dolgozol. Talán nem szabad nézni a munkádat?

REBEKA: Hordd el magad, mondom, nincs semmi nézni való!

RAFFAEL (belép a műhelybe): Jenkel vendége vagyok, eljöttem hozzá az ünnepségre. Jugom van itt lenni a műhelyben is és szívesen jövök, ha tudom, hogy itt van az én asszonykám.

REBEKA: Asszonykád? Nem vagyok az asszonykád. Hallottad?

RAFFAEL: Nem vagy az asszonykám, nézve van. Hát persze, ha te műhelyben dolgozol, azt hiszed, hogy nem vagy az asszonyom. Ki mondta ezt neked? Mert addig, amíg nem hajtótalaltál el, te az asszonyom maradtál!

REBEKA: Erigy, mondom, erigy békével, ha nem akarsz patkót a fejédből!

RAFFAEL: He-he-he, mit ordítasz kis bolond? Tied a műhely talán és nem engedsz be a te hajlékomba? Azt mondom neked, hogy a szabadban ur lehetsz, de a műhelyhez semmi közeid.

REBEKA: Hallgass, mert különben....

RAFFAEL: Azt mondom neked Rebeka, nincs isled a szívedben! Nem is értem, hogy legyen ember, aki nem hordja isent a szívében!

REBEKA: Tekerodsz?

RAFFAEL: Psst! He-he-he, ide

hallgass! Tudod, hogy Matkinik ide edts hozám szögbe a gyöngyöit. Ma egy heis ki kellett volna váltani, de nem váltotta én ki! Látod, ha otthon lennél, tud volna a szép gyöngyösd.

REBEKA: Akarsz fel magad rá!

Vagy add oda második asszonyodnak....

RAFFAEL: Második asszonyomnak? He-he-he. Nem, nem! Csak veléd akarok megöregedni!

(Kivülről hallani a kocsi nyikorogását.)

JENKEL (az utcáról): Feljebb-feljebb egy kicsit... Még feljebb. No így, így!

RAFFAEL: He-he-he! Szeretnéd látni a gyöngyösdet, ugy-e?

REBEKA (odadobja az egyik esszessámat): Tekerodj amonnal! Erigy az ördögbe!

RAFFAEL: Megyek, megyek, csak ne dühöngj. (Kimegy.)

JENKEL (az utcáról): Nem még egyszer, Lechajim lechajim. (Bejön a kocsiengellyel, utána a fuvaros, aki megáll az ajtónál.)

A FUVAROS: Csak gyorsan, gyorsan Jenkel!

JENKEL: Majd megcsináljuk!

A FUVAROS: Addig majd kinevesz az almákhöz. (Kimegy.)

JENKEL: Nem nagyon ataródsz dolgozni. Akár csak....

REBEKA: Akárcsak táncolni....

JENKEL (tő nevet): Már táncolnék bisony, szinte vízket a lábam. Etaye de táncos kedvemben vagyok! (Nőát dudol és táncol.)

REBEKA (nyomja a futatót, átveszi a dalt és szintén táncol.)

JENKEL: Etaye, etaye! Igy tönkretenni az ember örömet! (Vasat tesz a tübbe.)

REBEKA: Munka után táncolunk egyet.

JENKEL: Még pedig egy vidámot. Ez isznak is egyet és pedig mindjárt. Lechajim!

REBEKA: Eleget ivott már máma!

JENKEL: Lehet, de ez az én napom. Hogy teissik a fiam magának, né? Nagyszerű kölyök ugye, hogy egészségg szállja meg minden tagját! Nagy ember he-he-he, hogy csókolnám végig minden porukáját! (Énekel és táncol.)

SZIMCHE, JENKEL APJA: Dolgozol máma? És táncolok?

JENKEL: Apám, iyessai már csak igazán megmozgatja az ember lábát és ha te nem fogsz táncolni, akkor rossz ember vagy. El vagy kémsülve ilyen unokára? Moadd magad, godolnál-e ilyen nagyszerű kölyökre, ilyen pufók, kövér atétára? (Énekel s apja vállára teszi kezét)

SZIMCHE (elháritja magáról fis kezét): Végső munkádat és gyere be a szobába táncolni.

(Szabó Imre fordítása.)

HIREK

Metes prefektus Aradra utazott. Vaitoiannu belügyminiszter, aki erdélyi körútjában Aradra érkezett, magához kérette Erdély több hivatalos vezetőiből. Távirati meghívásra dr. Metes Péter kolozsvári prefektus tegnap Aradra utazott. Az értekezlet céljáról beavatott helyen úgy tudják, hogy a közigazgatási reformmal van összefüggésben. Más versió szerint a magbasszélés politikai jellegű.

Prohászka a zsidó lélekről. Prohászka Ottokár a székesszéki aranyászu nemrégiben Cegléden nagyon mosdatlanul prédikált vala és Héjjasékat — apát, fiút és testvért — módfeletti fölmagasztalva kijelentette, hogy ők bizony a magyar ideál és róluk kell majd egykoron mintáznani a magyar érény szobrát. Róluk és ama nevezetes Héjjas Ivánról, aki a magyar nevet az egész világon orgoványi és kecskeméti virtusai miatt meggyalálta. A püspök, aki mellesleg szláv szülők ágyékából származott, faji hecc-beesésében nem hagyta érintetlenül a zsidókat, akikről minden ördögösöget mondott el a krisztusi szerzetes nevében. A zsidók bizony meg is kérdezték déminenciáját, — követve sajtójuk útján — miként egyeztetni össze a káromkodás csunya fullánkját a keresztényi malaszt enyhességével. A püspököt megihlették szemrehányások és imigyen felelt. „A zsidók folyton azt emlegetik: ezek az emberek megfáradtak a krisztusi szeretetről és a gyűlöletet teszik csaméjükké. Nem így van, mert mi nem antiszemita, hanem ungarista vagyunk. Nekem nincs kifogás az ellen, hogy a zsidó boldoguljon, az a kifogásom, hogy amikor ő boldogul, az én testvéremnek a rovására boldogul. Én nem gyűlölök senkit. Én mint pap est bátran merem mondani. Én szeretem a zsidó lelkét, de kedves testvéreim, hogy én veszek el ezen a szereteten, ez nem szeretet, hanem öngyűlölet volna.” Így felelt déminenciája. Szereti a zsidó lelkét, mondja ő. Szereti a zsidó lelkét, akkor, amikor ez a lélek egyedül van: test nélkül. Így szereti a püspök a zsidókat. Héjjas is így szereti.

Megfőtötték a cseh-magyar kereskedelmi szerződést. Budapestről jelentik: A Magyarország és Csehszlovákia között folyó gazdasági tárgyalások eredményesen befejeződtek. Magyar részről Wodianer rendkívüli követ, cseh részről Dvoracek meghatalmazott miniszter aláírta a szerződést. A szerződés határozatlan időre szól, három havi felmondásra. A szerződéssel egyidejűleg külön egyezményeket is kötöttek a termékek és szállítókiváltságok jogi kezeléséről és a szomszédos határforgalom vámkezelésének megkönnyítéséről. A szerződésről Saterányi a „Pesti Napló”-ban kijelentette, hogy a szerződés a rendes kereskedelmi szerződésekkel megközelítő egyezmény és az első komolyabb lépés a politikai és gazdasági elszigeteltség megszüntetésére.

Átszállással érkeztek a tegnapi déli gyors utasai Kolozsvárra. A kolozsvári vasúti üzemeltetéshez érkezett hivatalos jelentés szerint a tegnapi 9. számú déli gyorsvonat Brassó közeliében, Homoród Kőhalom állomásánál, kénytelen volt megszakítani útját és visszafordulni Bukarestbe, mert megelőzőleg ezen a helyen kiskilott egy vonat és az össesétört vagonok elállták a pályát. A gyorsvonal utasait ezért Homoród-Kőhalomnál leszállították és meg kellett várniuk, amíg a legközelebbi állomásra beérkezett értük néhány kocsi, egy kísérő mozdony. Ez hozta azután őket tovább Kolozsvárig, illetve Nagyváradig.

* Szilágyi „Triple-sec”-nek nincsen párja — az italok közt az első — ő a likőrök királya.

Visszahívták Franciaország bukaresti nagykövét és katonai attaséját. Bukarestből jelentik: Franciaország bukaresti meghatalmazott miniszterét Daeschner, kormánya tegnap visszahívta és elutazott Párisba. Daeschnerrel egyidejűleg Párisba rendelték Pétain tábornok katonai attaséját is. Visszahívásuk oka esideig ismeretlen.

Merénylet az igazságügyi minisztériumban. Bukarestből jelentik: A kedélyeset szesziférés merénylet tartja izgulomban, amelynek a csaban szerencsére nincs áldozata. Tegnap délután egy Patopi nevű ember háromszor löött revolverrel Orszanu Christea őrnagyra. A merénylet az igazságügyi minisztérium második osztályában történt abban a pillanatban, amikor az őrnagy az ajtóba benyúlt. A merénylet okai valami örökösödési ügyet említenek.

Két család nyitott szinben lakik. Egy idősabb kolozsvári ur felkérésére az Uj Kelet szerkesztőségét és elmondott, hogy a Kriabai utca 48. alatt két magárhagyott asszony óriási nyomorban tengődik öt apró gyermekével. József Árpádás, akinek férje községi, de mert itt nem kapott munkát, Brassó környékére ment, minden kereset nélkül van. Amíg nyár volt, Hirsch Áron Kriabai utcai házának a padlásán lakott három gyermekével, akik közül a legidősebb alig múlt hároméves. A másik asszony nyolc hónappal ezelőtt vált el férjétől. Hirsch Marina hívják és két hatéves iker-gyermek van. Eddig a szülései klinikán volt. A hideg beálltával ő is ösvegy Mosolyné teikén huódott meg a keresztesüthelyben, amelynek csak három fala volt. A negyedik oldalt becsukták ugyan, de az alig védi meg őket az idő keménysege ellen. A leírhatatlan nyomorban szenvedő két zsidó családról esideg a könyörületes szomszédok gondolkodtak és most a jótékony egyesületeknél keresnek támogatást.

Visszatért Palesztinából a newyorki orvosi komité. Newyorkból jelentik: A zsidó orvosi komité tiszteletére, amely most tért vissza Palesztinából, az itteni orvosi bizottság bankette: adott, amelyen a newyorki orvosi világnak több mint ötszáz tagja vett részt. A Palesztinából visszatért bizottság ismertette az ottani viszonyokat. A jelen levő orvosok nagy érdeklődéssel hallgatták meg az előadást. Az orvosi bizottság tudvalevőleg azért ment Palesztinába, hogy ott a zsidó egyetemen megszerezze az orvosi fakultást.

A Kemál-kormány hü marad programjához. Jeruzsálemről jelentik: Az arab végrehajtóbizottság elnöke Lausannába való elutazása előtt Ferrid bejótól, az angolai kormány párisi képviselőjétől levelet kapott, amelyben azt közölte, hogy kijelentéseit a Kemál kormány Palesztina- és Siria-politikájáról, fairesztették. Kijelenti, hogy az angolai kormány a nemzetgyűlésen elfogadott programhoz, amely az arabok által lakott országok számára teljes szabadságot és a lakosság örendszikesési jogát köveleli, hü marad.

A kolozsvári sakkverseny második fordulójá bevélekedett igalmass és szép játésmakban. A legnagyobb érdeklődés dr. Brody mester játéka iránt nyilvánul, aki finom kelepővel vezet és játésmát nyert sávós ellenfele, Schweitzer ellen. Mendelszohn szabálytalan megnyitással játésmában 32 lépésen legyőzte Hajnal, dr. Tamásy pedig pompás figuráldozattal győzött Marinóser felett. A Gabel—Ferenoy, Davida—Tóth és Dragos—dr. Biró-féle játésmák függőben maradtak. A mai harmadik fordulón szenzációs játésmára van kilátás. A sorsolás szerint a következő játésmák kerülnek elődöntőre: Tuzer—dr. Brody, Boér—dr. Tamásy, dr. Pogány—Marinóser, Tóth—Fragó, Ferenoy—Davida, dr. Biró—Gabel, Mendelszohn—Dragos és Schweitzer—Hajnal. A verseny negyedik 7 órákor kezdődik a Park-kávéház emeleti termében.

Az osztrák parasztság a munkásság lefegyverzését követeli. Bécsből jelentik: A legutolsó munkástüntetésekkel kapcsolatban az alsóausztriai parasztszövetség elhatározta, követeli a tartományi kormánytól a munkás-örségek fegyvereinek sürgős elszedését. Ha a szocialisták ez ellen tiltakoznak, egy a parasztszövetség az összes szervezettel, melyek rendet és nyugalmat akarnak az államban, megkezdik a fegyveres önvédelem szervezését.

Házasság. Fischer Hanna. Kialakta és Heimann Simon Magyarborgó jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett.)

Hány magyar mágnás esett el a háborúban? Budapestről jelentik: Lemeréses, hogy a legutóbb megtartott Ararffy—Szabolcsi féle rajtőperben a főtárgyaláson mint döntő tanu sasrevelt a magyar statisztikai hivatal. A szokatlan tanúsával kapcsolatban a „Mult és Jövő” ezeket a jellemző sorokat írja: „A Statisztikai Hivatal újabbán, az idők járásához híven, kurusszelomben foglalalkozik a zsidóság-gal. Számok kerülnek napfényre, titkok válnak világossá és megtudjuk, hogy ez, meg amaz „fej” mily nagy-szerűen felelt meg hazafias kötelelt-ségeinek, viszont az átkos zsidó faj-zat kivonta magát, nem halt meg ab-ban a zsidóban, ahogy ez a nemseire néve hívatatos és a kurus urainak kedves lelt volna Jő. De engedtesék meg nekünk, hogy mi is felállítsunk egy kis statisztikát, ami oly kedveno mellőfoglalalkozása ma a kurusfajten-tárió uraknak. Tehát: Magyarországon körülbelül tizenkéteszer gróti, bárói és egyéb mágnás vagy főnemeli, u. n. történelmi nevet viselő család él. Eb-ből a tizenkéteszer családból, tehát körülbelül hatvan ezer lélekből esideit négy mágnás. (Esterházy, Sáfaray, Erdődy és Tisza grótiok.) Percenben, — hisz ma ez a divat, — kerék 6/100. Szóval: hat tizenkétes mágnás esett el, meg zsidó — legalább az ő beismere-sük szerint — 5 százalék. Nem kell tehát sügyenkeznünk, ha azok, akik Árpáddal együtt jöttek be Versekén, minden tizenéből csak egyen méltó-zattak eleni, míg a mi turbulens faj-tánkból tizenen, — az ő beismere-sük szerint — áldosták fel ifju életüket Kurus-Magyarországeri.”

A Landau-per. Budapestről jelentik: A Landau perben ma első tanu-ként Sréter volt honvédelmi miniszter hallgatni ki. Elmondja, hogy Danszky részéről a fegyvelmsértés felületen megfőtött, mert a honvédelmi minisz-ter parancsát nem teljesítette. Hang-súlyozza, hogy Danszky jóhiszeműen cselekedett és ő jó katonának tartja őt. Ezután Vári Albert főügyészt hall-gatták ki, aki elmondja, hogy Danszky Rusies érdekében járt nála, de ő a visgálóbíróhoz utasította. Egyébként Katona rendőrianácsostól értesült, hogy Sipos egy ezred katonasággal fenyege-sztőit, ha nem bocsátják szabádon Dobét. Kértem Katonát, küldje hozzám Sipost, beszélni akarok vele. S post-tényleg meggyőztem viselkedésének lehetetlenségéről. A tárgyalás it félbe-szakadt, holnap folytatják.

Öthónapra ítélték el egy 15 éves gyilkost. Alsófehérmegye egyik hegyi falusájában még a nyáron történt, hogy két pásztorgyerek öszezakpott, aminek folytatásakép az egyik fiu fejssével megölte a társát. Egy bot miatt történt, amelyet Máté Péter erővel kicsavart a másik kezéből. A gyerek apjánál tett panaszt a sérelemért, de az apa nem akart bele-avatkozni a gyerekek háboruságába s ezért nem törődött az ügygel. Ek-kor határozta el magát a gyerek, hogy bosszút áll Máté Péteren. Más-nap ismét együtt hajtották marhákat a mezőre, de most már egy fej-szét is vitt magával a bosszualló pásztorgyerek. Amikor társra lehe-veredett a fős, elővette a fejsséjét s azzal szón nélkül kétszer fejbe-vágta. Ezután, mintha misem tör-tént volna, tovább legeltette a mar-hát s este rendszeren hazahajtotta. Csak másnap derült ki, hogy végzett barátjával. Az esettel elsősében a gyulafehérvári törvényszék foglalko-

zott. Itt a gyerek nem is védekezett. Elvette a botomat — mondotta — és azért öltem meg. A bíróság figye-lembe vette a gyerek fiatal korát és műveléltenséget s ezért csak ölházi fogháza ítélt el. A gyilkos fiu vé-dője azonban megfitebbeste az íté-letet és az ügy a kolozsvári ítélő-táblához került, amely tegnap tár-gyalta le az esetet és az indokok alapján jóváhagyta a gyulafehérvári törvényszék ítéletét.

A Golem óriási sikere. Az el-múlt héten mutatta be a „Habima” er-délyi zsidó szinpad a „Golem” című operettet, amelynek első előadásán szentelt ház nére végig, zót a közö-ség hangszorosított kívánságára a pre-mier utáni napok misorát is megvál-tonította az igazgatóság, hogy a Gole-met előadhassa. Közavánatra Szarmer igazgató most újból misorra tüste a nagyvárú darabot és így hétfőtől kezdődőleg a jiddis színház egész hé-ten át a Golemet fogja játszani.

Békéscsabára, MÁV-zavarok miatt, csak egy vonat indul Rem-niából. A Magyarország felé való csatla-kosásban a napokban az a változás állott be, hogy Békéscsaba felé a MÁV. — kőszénhiány miatt — egy kivéte-lével az összes oszallakosó vonatokat megszüntet e. Ennek fogva a Románisból Békéscsaba irányába utazó utasoknak a következő menetrendet kell igénybe-venniük: Kolozsvárról indulnak a déli személyvel vagy gyorsal, Nagyváradról este egyegyed 7 órákor van csatla-kozásuk Kőtegyvárra, onnan MÁV-vonattal továbbmennek este 8 órákor és félórákor érkeznek Békéscsabára. Más vonatjuk ebben az irányban nincsen.

Elsülyedt egy román vontató-hajó. Brailából jelentik, hogy egy vontatóhajó, amelyen 12 főnyi sze-mélyzet volt, Popalu mellett zátony-rafutás következtében elsülyedt. A személyzet sorsáról semmi hír sem érkezett, valószínűnek látszik, hogy valamenyen vízbe fulltak.

Még sehol és soha nem voltak kaphatók kézen olyan kitűnő öltöngők, felöltők, fiuruhák,
mint most 1438
KATZ és MENDEL
cégnél Cluj, Főtér 10 sz
Özövetek nagy választékban

Átutazók figyelmébe!
Megnyit Désen az ujonnan beren-dezett „Nagyfa” vendéglő és hávtázh
פונטוס kiszolgálás
ארטוד' כשר

Fenyő és Braunfeld
világvárosi ékszerüzlete
Cluj-Kolozsvár, Főtér 15. sz.

ARANY, EZÜST, DRÁGAKŐ, ÉKSZEREK ÉS MUIPARI AJÁNDÉKTÁRGYAKAT TELJES BIZALOMMAL VÁSÁROLHAT

Arany, ezüst és acél órákülön-legességek. Longines, Omega, Schaffhausen órák fölerakata.

Telefon 6-43.

Augusztin Sándor
Sándor Kőbőstör
térfidivatkülönlegességek

A Faegyesület akciója a keményfa-export-tilalom visszavonásáért

Dr. Groza Péter elnök tárgyalásai a CFR vezérigazgatójával

A keményfakivitel problémája még ma is megoldatlan, holott a kiviteli idény már megkezdődött. A helyzet olyan, mint évek óta hasonló esetekben. Az óriási készletek elszállítására készen állunk és a külföldi vevőkörök élénken érdeklődnek a romániai keményfa iránt, de a kiviteli tilalom még nincs feloldva és a százezreket érteket kifizető készletek sorsa teljesen bizonytalan. Az erdélyi Faegyesület, az élén dr. Groza Péter elnökkel, mindent elkövet, hogy a vevőköröket befektetése birtva, legalább időlegesen visszavonassa a kiviteli tilalmat.

A CFR vezérigazgatósága az 1923. évre biztosítani akarja a vasút talpfeszítőkészletét. Ebből a szempontból érthető volt a kiviteli tilalom és nem a Faegyesületen múlt, hogy a romániai vasutak karbantartási munkái még nincs hivatalosan meg sem állapítva. A Faegyesület legutóbbi választmányi gyűlésén élénk vita folyt a keményfakivitel fontos problémája körül. Dr. Groza elnöknek erre vonatkozó bejelentése a szakszövetség elnöke, mert éles megvilágításba került olyan momentumok, amelyek meztalálhatatlan a Faegyesület és a CFR vezérigazgatósága között egy megállapodás létrejött. Kiderült ugyanis, hogy az egyesületen kívülálló faházak talpfeszítésére olyan ajánlatokat tettek a CFR vezérigazgatóságának, amelyek teljesítése a lehetőséggel határoz. A vezérigazgatóság erre illetékes szakszövetség tárgyalás is az illetékesekkel, de kiderült, hogy azoknak nem volt egyéb céljuk, minthogy a Faegyesület mögött sőt sorokban felsorakozott hivatalos termékek és kereskedők között a teremt meg bontva a városban halázhassanak.

Mikor a vezérigazgatóság tisztába jött ezen grannus egységeik intézőivel, felfüggesztés valók a tárgyalásokat. A vezérigazgatóság egyik vezető tagja dr. Groza Péter elnöknek kijelentette, hogy a vezérigazgatóság ezután csak közvetlenül a Faegyesülettel tárgyal, mert akik az egyesület egységét megakasztják bontani, azok a vasútigazgatóságoknak sem tessznek jó szolgálatot.

A Faegyesületben megvan a hajlandóság arra, hogy a vasút talpfeszítőkészletét méltányos áron fedezze. Információkat szerez az egyesület vezetése már tárgyalásokat is folytat a CFR vezérigazgatósággal és egyben oly alapon, hogy a Faegyesület biztosítja a vasút keményfakészletét, ha ezzel szemben a felesleges keményfatermékeket szabadon ki lehet vinni az országból. Az egyesület különben a napokban értekezletre hívta össze Erdély és Bánország keményfa érdekelteit, hogy a tranzakció technikai megoldását közösen megbeszéljék.

Eredeti gyári árban
kötött kabatok, swejterek, harisnya és keztyű
Blatt
kötött-szövött árakban
Cim, Főter 12. 1394

A bukott Lloyd Georgeot ünnepli London

Az Uj Kelet tudósítójától

Az egyik nagy londoni színházban a következő pillanatokban jelent meg Lloyd George.

Délután 10 óra körül a Picture House, Kingsway. Borzasztó tömeg a lépcsőn, az előcsarnokban és a mozgósítók egyszéjében. Mi ez? Itt előmászott az ország? Nem, biztosan dobányt. De akkor nem volna az emberek ilyen elegánsan felöltözve! Mégse, nem osztanak semmit. Akkor hát mi van itt? Furcsa. A férfiak frakkban és rendjelekkel. A nők világos, díszes tolejtben. És mennyi szelga és mennyi rendőr! — Pardon, uram — fordult egy cilindres urhoz — mi van itt? — Hogyan, ön nem tudja? Lloyd George t lehet látni! — Csakugyan? — Igen, mindentéle formában. Fűves. Gánuban és a Quai d'Orsayn. — Ugy? — mondom és a kölykökkel már egyet előrébb furam megamat. — Akkor gyerünk!

Felülköttem magam a lépcsőn, a hallba. A sárt ajtókat mögött, a nézőtérben, már megkezdődött a szene. — Mi ez? — csodálkozom — már vannak benn? Kiderült, hogy odabenn már óriási tömeg szorong. Kéne pedig a lépcsőn, a hallban és a Kingswayen ordít a künnybe érte embercsoport: — „I will see Lloyd George!... Show me our George!... Yes, we'll have our George!” Végül nem marad más hátra, kinyitják a nézőtérre vezető ajtókat. Most mindenki a hallba és a lépcsőre akar jutni. Anélkül egy nagy „trakk” — a vetődésük, a fejünk feletti, berrgni kezd, mindenki gyorsan megrögzíti magát, (és egy előttem lévő ur kabátgallérjába fogódzom.) Igérjük a nyitott ajtókkal szemben lenni — szss!... most!... megjelenik az első felvétel. Nagyon jól látni, a Kingswayről a neptény nem zavarja a képeket, sok nyurga angol van a tömeg végén, azok semmi világgoságot nem engednek be.

I. kép. Lloyd George a Quai d'Orsayn. Békékonferencia. Ott áll egy óriási palota parkettján, tükör előtt, csillárokkal. Diplomatakkal beszélget, mosolyog. — Hurrá!... hurrá! — ordít fel a nyurga serege, egy öregember fel akarja emelni az esernyőjét a levegőbe és krakogva ordít: „There... there... long live Lloyd George!”, de én lefogom a karját, nem hagyom. Kitérja rám a száját, torzított hegyes fogai vannak, meg akar erni. — Sijjalom — mondom — I don't like Your George... nem szeretem Öt. — Hehe... — kacog, nem akarja elhinni.

II. kép. Meleg fogadtatás Edinburgban. Választási turné, Scotlandban. Ünneplő emberek sorfala körötte, autómobilban. Kibajel, jobbra balra int a kezével, köszön. Azután egy változás: diákok kiemelik az autóból és a vállukon viszik.

III. kép. Carnarvon, Lloyd George szűkebb házája. Wallsben. Felső szonnyok és férfiak osherral és zászlókkal. A vezér egy öreg névvel... beszélget — „Ó... ó... a drága” — olvadoznak mellettem — „what a good heart he has... milyen jó szíve van!” Megjelenik Lloyd George szobra, Carnarvon egyik sötányán. „Micsoda fej! — áradoznak megint a közelemben — micsoda erősítés vállak!” — De kérem! — intem le az embereket — már megmondtam egyszer: I don't like him... — „Hehe... hehe... — röhögnek meg még hiteltelenebbül — you make a farce... viccel...” És az istennek

sem akarják elhinni.

IV. kép. Genuai konferencia, ahol Lloyd George szinte egyedül küzdött a tartós békéért. Drág, szép délvidek, pálmák, tipikus olasz arcok, Karabinierik, Lloyd George körülveve diplomatákkal és a konferencia résztvevőivel. Jön le a Palazzo Reale lépcsőin — és még mosolyog. Mellette is mindenki mosolyog.

V. kép. Nem vagyok többé miniszterelnök. Lloyd George elhagyja a Downingstreetet felcsüggyél és leányával. Már nem mosolyog. Körülmezik: „Mellétem sem mosolyognak”. — „What is...? — fordulok szomszédaimhoz — you don't laugh more? — és mosolyogok. — „Let us!... hagyjon!... — felelek békéltlenül és elfordulnak, — d'ont pleassant... it is not the time... most nincs itt az ideje a viccelésnek.” — De kérem! — próbálom újból tiltakozni —... én nagyon örülök, hogy — „Ssss! hallgasson! — és valaki... felémkiáltja: — szentégtörő!

Most hirtelen világgoság lesz, kigyúlnak a lámpák — vége a felvételnek. De egy pillanat múlva újabb nagy szenzáció: a mozivásznon felémbeledik és a kis színpadon megjelenik Lloyd George — személyesen. Óriási taps és éljenzés. Azután — mintha karmesteri palcával dirigálák volna — az egész nézőközönség rázendül! „For he's a jolly good fellow...!” A szokásos ünneplő dal: „... Mert ő derék és kedves cimborá...”

It van tehát ő, a martir, a drága, népszerű ember, a bukott, a sajnált és szeretett. Mindenki azonnal látja: ez az ember újra győzni fog! Hissen csak kijött a pódiumra, még nem szólott egy szót sem és már urálja a szívetek. Az arca valóban nagyon vonzó, élénk, ocsos, szeretetreméltó, a legrozszenvesebb, amit csak képzelet lehet. Lloyd Geornak nem csak honhómája van, hanem igazi francia hősméja.

Sir William Bul, elnök, megnyitja az ülést. Azután Lloyd George kezd beszélni. Nagyszerű szavak. Szóval és mimikával takarékoskodik ugyan, de rendkívül kifejező. Első szavai a háborús időkből valók: — Viszajítottam a schwarmliába — mondja. — A nemzet bonyolult kérdések előtt áll... De én és volt miniszterársam nyugodtan nézünk szembe az eseményekkel. És nyugodtan állunk a történelem ítélszéke elé is... Nem hiszem, hogy a szocialistáknak elég önmérséklétük lesz ahhoz, hogy félforradalmi programjukat végrehajtsák és ne osszjanak át forradalomba... Már rég megmondtam: a nyugalom nem a hajótól függ, hanem a tengertől... Töltsék!... (Óriási taps és tetszés). Lloyd George mosolyog: és ha a tenger viharos, akkor nekünk is meg kell moidulnunk. Legyetek nyugodtak! Nem bujunk el a kajitókba és nem fekszünk hasra a hajóhidon!

A látványos gyűlés az „Auld Lang Sine” híres skót dal éneklésével ért véget. Háromszáz ember énekelte a dalt és Lloyd George is, teli tudóval. Az idősnek, aki látia ezt, mosolyognia kellett: egy nép, amelyben ennyi gyerekesség van, amely politikai összefüggés nélkül így tud énekelni, az szeretetet és odaadást érdemel.

Szerkesztői üzenetek

Sz. Derső, Recsa. Forduljon az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséghez, egyben kísérje figyelemmel az Uj Keletben megjelenő pályázati hirdetményeket, mert nálunk nincs egyébként nyilvántartva, hogy hol van ilyen állás üresedésben. Nagyon valószínű, hogy csakhamar alkalmazáshoz jut.

R. Dávid, Avasfelfalu. Romániában még nincs ilyen szaklap. Azt viszont ön is láthatja, hogy mi nem foglalkozhatunk sorajegyek ellenőrzésével. Te csak talán valamelyik bankhoz fordulni.

Dr. L. A. Déra. A kérdéses hírt bukaresti jelentés alapján közöltük, de aligha abban a formában, ahogy ön emlékszik rá. A rendelet sőt magát nem közölték velünk. Megbízható tájékoztatást valamelyik pénzintézet tudna adni.

H. Hermann, Szilágysomlyó. 1. Ülevél és beutazási engedély, amelyet nagyon nehéz szomban megkapni. 2. Éle pályát nem ajánlhatunk, minthogy a felelősséget nem vállalhatjuk érte. Az Uj Kelet nemrég három cikket is közölt az elcsúszkádási lehetőségekről P. lasatinában. 3. Ugyerre, mint az előző két kérdésre kimerítő információt kap az erdélyi Palesztinahivatalól, Cuj, Calca Regele Ferdinand 48.

H. Honka, Orasul-nou. Fenti üzenet önnek is válassz.

P. Antal, Nagybánya. Forduljon szintén a Palesztinahivatalhoz. Levél megv.

K. G. Gherla. Cégeket elvből nem ajánlunk. Ha valamelyiket ismeri, közelebbi cím nélkül is írhat.

SPORT

Elmaradnak az őszi forduló bajnoki mérkőzései

Az Uj Kelet tudósítójától

Az a túlsó optimizmus, egyes körletekben pedig a könnyelmű késedelmedek, amellyel az őszi szezon bajnoki mérkőzéseit kisorsolták, azaz a veszéllyel fenyegeti a sportegyesületek futbalcsapatát, hogy a hirtelen erősen kedvezőtlené vált időjárás következtében az őszi forduló hátralevő meccseit nem tarthatják meg és a szezon befejezetlenül marad. Kolozsvárt még abban az esetben is lejárni volna a szabadteri sportok szezonja, ha az FSSR felosztási rendelete nem benította volna tétlenségre a kolozsvári kerület sportfórumait. A kemény, hideg téli időjárás és a havas pálya ugyanis lehetetlenné tette a kisorsolt bajnoki mérkőzések lebonyolítását és a játékosok egészségének komoly veszélyesítésére nélkül nem léphettek volna a pályára.

A sportbali boirány mellett ilyen körülmények között

súlyos anyagi károsodás is érte a kolozsvári sportegyesületeket,

akiknek fő jövedelmi forrását éppen a bajnoki mérkőzések bevételei nyújtották. Az egyébként is állandóan anyagi gondokkal küzdő kolozsvári sportegyesületek most tárcokolonok, műsoros felolvasó estélyek és táncmulatságok rendezésével igyekeznek megaknani a további működéshez anyagi bázist teremteni.

Kolozsvárt tehát az 1922-23. évi sportszezonban nem lesz bajnokság, ez addigi lejátszott mérkőzéseket valószínűleg szirosítják, mert a hátralevő bajnoki meccseknek a tavaszi fordulóban való megtartása teljesen irreális eredményeket szolgáltatna és sem az egyesületek vezetőik, sem a csapatok

nem is védkezett. — mondotta — és a bíróság figyelt fiatal korát és ezért csak ölhavi. A gyilkos fia vételegebbeste az itélkolozsvári itél, mely tegnap tés és az indokok a gyulafelhérvári

ási sikere. Az elbe a „Habima” er. a „Golem” című első előadásuégig, sőt a közösaivanságára a preforát is megváltg, hogy a Golekvánaira Stramer műsorra tüste a és így hétfőtől esinhás egész héja jítstani.

a, MÁV-zavarok nat indult Románág felé való csatlán az a változás osaba felé a MÁV. — egy kivéteulatkozó vonatokat gva a Romániából ntazó utasoknak det kell igéybe- i indultak a déli eal, Nagyváradii akor van csatlóosan MÁV. k este 8 óraer ek Békésosabára. en az irányban

román vontató. antik, hogy egy ea 12 fonyi sra mellett zátony ea elülyedt. A semmi hír sem ek látszik, hogy ultak.

gyelmébe! ujonnan beren- ndéglő és hávühöz oszt. Pontos ki- zolgálás

raunfeld kszerezüzte Fötér 15. sz. DRÁGAKÖ, MUIPARI GYAKAT LOMMAL HAT cél órakülön- nes, Umega, k fölerakata. -43.

gességek

Megnyilt a Frenkel áruraktár str. Aprinjocavelor (v. Gyufagyár-u.) 13. Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Ritűnő száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasúti végány Tel. 401, 290

Játékosait nem ambicionálja a kétesértékű kolozsvári bajnokság megszerzésére.

Masonián vigasztalan a helyzet Nagyváradon is,

ahol a bajnokság befejezéséhez még három vasárnapra volna még szükség. A szeszélyes idő rá azonban könnyen keresztül húshatja a számításokat és nem lehetetlen, hogy a Törökvisnek a Bihorai, Makkabea és Nagykárolyi AC, a NAC nak az SASE és a Nagykárolyi AC, az Egyetértésnek pedig a Bihorai és Makkabeával még lejátszandó bajnoki mérkőzéseit a tavaszi szezonra maradjanak.

A csatolt területeken egyedül Brassóban, Sztmáron és Nagyszalontán fejezték be a kellő időben a bajnoki mérkőzéseket, míg az aradi és temesvári kerületekben még nagy program vár lebonyolításra. A sorsolást és beosztást végző intézőbizottságok a jövőben több előrelátással és lelkiismeretességgel kell eljárnia a bajnoki kampány lebonyolítását illetően, mert a terminusoknak az Erdélyben kedvezőtlen időjárásu késő ősze való kitolása felborít minden realis számítását és súlyos anyagi válságba juttatja az egyesületeket.

Lakdarabok

A „Marosmenti Sport“, a marosvásárhelyi kerület hivatalos lapja, a téli hónapokra megszüntette megjelenését.

Bíróvizsga Temesvárt. Az országos vizsgáztatóbizottság november 30-án Temesvárt bíróvizsgát tart.

Játékoscsatítás a bánáti kerületben. A temesvári kerületi egyesületi bizottsága Bihari Sándort (Kadima) játékoscsatítás kísérlete miatt egy évre mindennemű sportműködéstől eltiltotta, Kovács István (Patria) játékosját pedig hat hónapra felfüggesztette.

KÖZGAZDASÁG

Az erdélyi iparvállalatok és a Banca Nationala visszaleszámitolási hitele

— Az Új Kelet tudósítójától —

Az erdélyi iparvállalatok és üzemek, amelyek a súlyos pénzkrisis következtében nagy nehézségekkel küzdenek, élénk figyelemmel kísérték szokatlan tárgyalásokat, amelyeket dr. Groza Péter miniszter, az egyetemes blokkba tömörült romániai gyárpárosok szövetségének elnöke Bukarestben a kormány illetékes tiszviszével és a Banca Nationala vezetőségével az erdélyi iparvállalatok visszaleszámitolási hitele érdekében folytattak. A tárgyalások során Oromula a Banca Nationala kormányzója kijelentette, hogy

a Nemzeti Bank a visszaleszámitolási hitelek tekintetében az egyenlő elbánás elvét kívánja megvalósítani

és nem sárkózik el az erdélyi vállalatoknak olcsó kamatláb mellett nyújtandó hitelügyletektől. A bankkormányzó kijelentése meggyőzőleg hatolt a csatolt területek súlyos anyagi nehézségekkel küzdő iparvállalatainak vezetőire, a Banca Nationalának a tekintetben tanusított gyakorlati eljárása azonban nem mindenben fedti a hivatalos helyről elhangzott megállapítást.

Pontos statisztikai kimutatások szerint a jegy kibocsátó bank Romániában összesen három és félmilliárd lei visszaleszámitolási hitelt nyújtott. Ebből a tekintélyesnek látszó összegből két és félmilliárdot Bukaresti pénzintézetek vettek igénybe, félmilliárd a bukaresti pénzintézetek hálójának jutott, félmilliárd pedig Románia összes pénzintézetei között oszlott meg. Ha figyelembe vesszük, hogy a csatolt területek Románia részét látják el a szükséges lőszárral és kölesszárral, úgy élesen szembeötlő az a megkülönböztetett helyzet, amelyet a bukaresti pénzintézetek a csatolt területek bankjainak rovására élveznek.

A csatolt területen az erdélyi pénzintézetek érdeklődésében az iparvállalatok egész sorozata keletkezett, de sem ezek az erdélyi bankok közvetlenül, sem pedig az általuk alimentált erdélyi gyárvállalatok és ipari üzemek nem élvezték a Banca Nationala olcsó kamatlábú visszaleszámitolási hiteleit, amelyben a Nemzeti Bank köztudomás szerint csak a nacionalizált és a kormányhoz közelálló tőkecsoport érdekeltségéhez tartozó pénzintézeteket részesítette.

Az egyre fokozódó pénshiány az erdélyi nagyipari termelőképeségé-

nek csökkentésére kényszeríti. A szükséges forgatóke hiányában a vállalatok redukálják üzemüket, a munkáselbocsátások és a munkanélküliség vésszeléma fenyegeti az erdélyi gazdasági életet és Oromulu bankkormányzó meggyűjtő kijelentései nem alkalmasak arra, hogy a súlyos krisis legalább részben enyhíthetők. Az egészségtelen helyzet szanalása érdekében egyik kolozsvári tekintélyes pénzintézet igazgatója a napokban Bukarestben beható tárgyalásokat folytatott a Banca Nationala vezetőségével, amelyeknek eredményeként komoly a remény, hogy az egyenlő elbánás mértéke a visszaleszámitolási hitel nyújtása tekintetében nemcsak elméleti megállapítás lesz, hanem az olcsó kölcsönök nyújtásával friss vérkeringést fog bevideni a pénshiány következtében megbénult erdélyi termelésbe.

Belföld

(x) A Rothschild-csoport újabb terjeszkedése Erdélyben. Megírta az Új Kelet, hogy a Rothschild-csoport élénk érdeklődést tanusít a romániai vállalatok iránt és a Foresta erdélyi üsmei átvételére már meg is történt a megegyezés. A Foresta megvásárlása csak az első lépés volt. Rothschild-trószat romániai terjeszkedéséhez. Legújabb értesülésünk szerint a Rothschild ház Bukarestben tartózkodó képviselője jelenleg a Nasoi fatermelő és fűrészfálat gyártó megvételére folytat tárgyalásokat, amelyek azonban eddig még nem hoztak pozitív eredményt.

(x) Meghívték a külföldi címek hamisítót. A háború óta a külföldi szabaddalmazott címkek használatát körül egyre több visszaélés történt anélkül, hogy a hatóságok megfelelő megtorlással éltek volna. A napokban a francia gyárpárosok szövetsége át is írt a román kormányhoz, amelyben több példára hivatkozva, a nemzetközi egyezményben biztosított jogainak védelmét kérték. Erre a célra a kormány bizottságot küldött ki, amely a kérelmet meg fogja vizsgálni és megfelelő rendeletszöveget fog elkészíteni. Az idegen gyártmányok címkeit főleg a gyógyeszközárakban utánozzák, illetve másolják.

(x) A részvénytársaságok átszervezéséről tartott előadást tegnap Trancu Jasi, az Averescu-kormány volt munkatágyi miniszters a fővárosi iparkamarában. Kiemelte, hogy a részvénytulajdonosok sokkal nagyobb mértékben felelősek teljes vagyunkkal, mint amennyi befolyást gyakorolnak a vállalat ügyvitelére. A részvényesnek csak a közgyűlésben van ellenőrzési joga, a vállalat ügyeit pedig szinte teljes hatalommal a szűkebb igazgatóság végzi. Tekin-

tettel arra, hogy a minisztériumban éppen most dolgoznak a vonatkozó törvény revízióján, szükségesnek tartja, hogy azt véleményezés végett a kereskedelmi kamarákhoz és a kereskedőtanácsokhoz is tegyék át.

(x) Kolozsváron telekértéknövekedési adót terveznek. Tegnap részletesen megírta az Új Kelet, hogy Kolozsvár megnövekedett forgalmának lebonyolítására a város jövőre okvetlenül felépíteti a villamosvasutat. Ezzel kapcsolatban a városi tanács új adókiegészítési tervvel foglalkozik. A villamos mentés lévő ingatlanok értéke ugyanis a vasút megépítésével jelentősen megnagyobbodik, anélkül, hogy a tulajdonosoknak ez valamilyen befektetési többletet okozna. Ezt a többletet fogja megadóztatni a város. Ezért nemcsak, ha a villamosvasút pályáját véglegesen kijelölik, felbecsülik a vasút meztén felvő ingatlanokat, majd pedig, a vasút felépítése után, ismét értékesítés alá veszik őket. A két bevétele közötti értéknövekedés kerül majd progresszív adó alá. Az új adó valószínűleg az értéknövekedés ötven százaléka lesz. Az erre vonatkozó szabályrendelést most dolgozik Dandea tanácsos, a pénzügyi osztály vezetője.

Külföld

(x) Drágul a német műtrágya. Berliából jelentik: Az élelmiszer és mezőgazdasági birodalmi minisztérium november 20-iki értennyel a következőképpen állapította meg a Thomas-liszt legmagasabb árait: 1 kg. százalék foszforvasért 80.80 márka 1 kg.-százalék citromsavas oldható foszforvasért 94.50 márka. Jövőben az árat minden hónap elején fogják megállapítani a Thomas-liszt árának a gabonakereskedés viszonyított békearányos mértén.

(x) Nem lesz osztrák magyar kereskedelmi szövetség. Bésából írja tudósítók: A „Tempo“ és más külföldi lapok jelentést közölnek arról, hogy Magyarország és Ausztria között kereskedelmi szövetség készül, amely annyira aktuális, hogy Seypel kancellárnak budapesti látogatása már az erre vonatkozó érdemleges tárgyalásoknak bevezetője lesz. Illetékes osztrák helyen kijelentették, hogy ezek a hírek olyan komolytalan kombinációk, amelyeknek mértékadó osztrák kormány és politikai körökben számbavehető tényezők között híve nincs. Sappel kancellár budapesti látogatása pusztán udvariassági aktus, amelynek messzebbmenő politikai jelentőségét tulajdonítani a politikai ésszerűség határain túlcsök.

(x) A csehszlovák bankjegyforgalom. Prágából jelentik: A bankhivatal november 16-iki kimutatása szerint a bankjegyforgalom 243 millió koronával 9703 millióra csökkent. A devizakészlet 25 millió koronával lett kevesebb a mostan 1649 millió korona, ezzel szemben az aranykészlet 28 millió koronával 818 millió koronára emelkedett.

(x) A jugoszláv sörpar a csehszlovákiai cseregyezmény ellen. Megírta, hogy Csehszlovákia és Jugoszlávia között nemrég cseregyezmény jött létre, mely szerint Jugoszlávia megengedi a csehszlovák sör behozatát és ezért évenként 100 000 hektoliter bort szállít be Csehszlovákiaiba. Most Balgrádból jelentik, hogy az egyesület csak a jugoszláv borkereskedőket elégtűli ki. Ezzel szemben a jugoszláv sörgyárosok aggodalommal néznek az egyezmény hatásai elé, mert ők a csehszlovákiai sörbehozatal által egzsztenciájukban vannak megtámadva. A sörkereskedők mindent elösvetnek, hogy az egyezményt megsemmisítsék.

KÖZPONTI TÉLIKERT TAYOL, SYLVIA és a közkedvelt régi tagok teljesen új műsorral. Nyitás 9 órakor. Lloyd 1014

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habima Zsidó Színpad

Heti műsor

Péntek: Nincs előadás. Szombat: Jenkel der Schmid, von Pinski. Vasárnap ugyanaz.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Péntek: Az elveszett levél. (Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 43 sz. A.) Szombat d. u. 3-kor: János vitrz. (Ifjúsági előadás igen olcsó helyárrakkal. Hódadó: dr. Kiss Ernő.) Szombat este 7-kor: A hamburgi menyasszony.) Szombat este fél 11-kor: A kékszakáll. 8-adik felelége. (Előszór. Premier helyárrakkal. A premier bérlet helyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár.) Vasárnap d. u. 3-kor: Fifi. Olcsó helyárrakkal. Vasárnap este 7-kor: Cseregyerekek. (Bérletiszűnetben. Premier helyárrakkal.) Vasárnap este 10-kor: A kékszakáll 8-adik felelége. (Premier helyárrakkal.) Hétfő este 7-kor: Az éj királynője. (Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 45. sz. C.) Hétfő este 10-kor: A kékszakáll 8-adik felelége. (Rendes helyárrakkal.)

A szombati tíz előadás jegyei előre megvásárolhatók a színház pénztáránál.

A színházi iroda hírei

A kékszakáll 8-adik felelége. Szombaton éjjel fél 11 órai kezdettel lesz a bemutatott előadása az utóbbi évek legsikerültebb és legmunkátságosabb francia bohózatjainak egyikének, amelynek különös címe: A kékszakáll 8-adik felelége. Ezt a darabot Párisban öt évtől két színházban játszották hónapok óta a belátható időn belül nem is kerül le a műsorról. Budapestre pedig a Helai Jenő fordításában a Belvárosi Színház műsorára kerül a kékszakáll 8-adik felelége a hetekkel előbb kell rá megváltani a jegyet. Nálunk az igazgató rendezése mellett a főszerepekben Póór Lili, Baróti Erzsébet, Táray Ferenc, Mihályfi Gyula, Cselle Lajos, Forgács Sándorral, Leóweyvel fog színpadon működni a kékszakáll 8-adik felelége. Szombaton és vasárnap premier-helyárrakkal, hétfőn rendez helyárrakkal adák a kékszakáll 8-adik feleléget. A szombati előadás fél 11-kor, a vasárnapi és a hétfői 10 órakor kezdődik.

Az éj királynője. Hatodik előadása lesz hétfőn este az éj királynője-nek, ennek a nagy sikert aratott, pompásan mutatott új operettnek. A főszerepek most is Neményi Lili, Bányász, Mihályfi, Leówey, Miklós, Tarnay, Fajk fogják játszani.

Cseregyerekek szereposztással. Őriási az érdeklődés a vasárnap esti operett-repriz iránt. Új szereposztással fog ezúttal hosszabb pihenés után színpadon működni Imre népszerű műve, a Cseregyerekek. Új szereplők lesznek: Kolbai, Somogyi Rami, Neményi Lili.

Hazudik a muzikász. A színpadi próbák folynak már a jövő heti műsor előadásához, a hangulatos, kedves Hazudik a muzikász c. új operettből, a melynek esztörtékön este lesz a premierje.

MOZGÓK MŰSORA

Uránia mozgóban: péntek-szombat-vasárnap, kivételes filmszenzáció! Barré örökbecsű színműve, Az egyenlőség, filmre hozva Ur és szolga címmel. Nagyszerű rendezésű páratlan amerikai látványosság.

Egyetem mozgóban: pénteken fut utoljára a Fejnálküli lovas ötödik része: Halálut az őrben. Szombaton nagy amerikai film. attrakció! A kis trombitás. Megkapó epizód a világháborúból. Bámulatos rendezői szenzációval megalkotott csatlátrányosság.

Apollo mozgóban: pénteken még a Royal-Filmközpont egyik legnagyobb slágere: Az Opiumálmok kerül színre.

Belelévő szerkesztő DR. MARTON ERNŐ Adó: SZÍNHÁZ ügyrend és kiadóvállalat B.T. Szerkesztőségi telefonszám 977. Hirdetéseket milliméteres díjazás szerint veszel a kiadóhivatal

Kifutó fiut felvesz a kiadóhivatal Str. Baron L. Pop 10

Uj Kelet Könyvosztálya
Cluj, str. Baron L. Pop 10

Most érkezett könyvek!

Magyar nyelven

- Claude Farrero: Nyugati bestiák 42.—
- Maxim Gorkij: Egy élet regénye 25.—
- Gyárfás Dezső: Orfeum 16.—
- Krudy Gyula: Bukfene 15.—
- Napraforgó 35.—
- Landsberger: Kacagj Bajazzo 30.—
- Heinrich Maem: Diana 30.—
- Maupassant: Holdvilág 35.—
- Méray-Horváth Károly: A Lizginem 10.—
- Meyrink: A zöldarcú kísértet 30.—
- Molnár Jenő: Amit csak ketten tudnak 18.—
- Schumacher: Lady Hamilton szerelme 42.50
- Lord Nelson utolsó szerelme 42.50
- Serao Matild: A levágott kéz 42.50
- Ewald: Szulamit kertje 8.—
- I. Wassermann: Fuchs Renata 2 kötet, félévszonkötésben 50.—
- Ujvári Péter: A bosszúálló Isten 32.—
- Astarte temploma 20.—

Német nyelven:

- Raschis: Kommentar zum Pentateuch (kötve) 120.—
- Bergmann: Worte Mosis 28.—
- Gunkel: Die Propheten 48.—
- Herford: Was verdankt die Welt den Phariseern (füzve) 10.—
- George: Moses (füzve) 16.—
- (kötve) 22.—
- Eliot: Daniel Deronda (kötve) 125.—

Száz leien felüli megrendelésnél öt százalék, kétszáz leien felüli megrendelésnél tíz százalék engedmény.

Megnyílt! Megnyílt!
Parkeffanc
Derüs hangulat minden este a **Dacia-Barban**
Cluj-Kolozsvár legszíntingváltabb szórakozóhelye. Változatos műsor. Kifünő baritók. 4175!

Mindenemü bádogos és vízvezeték szerelő munkákat legolcsóbban ügyhelyben, mint vidéken vállal 1298
Frisch Samu
Cluj, Cal. Motilor (v. Moarostori-u.) 143.

LANG & COMP.
termény, liszt, gabona, új és használt zsákok vétele és eladása. Zsák kölcsönzés
Tg.-Mures-Marosvásárhely. Telefon 288

Gyári telefon 596 Üzleti telefon 515
Interurbantelefon 596
LEBEDA S. A.
Első romániai villanergyőre berendezett ágyneműgyár.

Készítünk: Paplanozat, vatta, gyapju és pihetőtéllel a legolcsóbb kivitelet a legfinomabb kiviteletig, továbbá matraccokat, párnákat és mindenemü ágyneműket. Vállalunk: kórházi, közintézeti, valamint szállodai felszerelések szállítást, továbbá mindenemü átalakításokat. Villanergyőre berendezett tollfosztó gépkönnön bármily mennyiségű tollfosztást, tisztítást. **Veszünk:** minden mennyiségben lószórt, disznószórt, kecskeszórt, gyapjut és tollat. Minát ár megjelöléssel (ab cluji állomás) kérünk küldeni. **Eladunk:** mindenemü tisztított és szortirozott tollfélék, seegras, afric (tengeri fű), gyapjut (fésülve) nagyban és kicsinyben. **Eredeti gyári árak**

Gyár: Cluj-Kolozsvár, strada Isailor (v. Nagyszamos utca) 14.
Üzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos utca) 10. Telefon 515

ELSŐ ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRU GYÁR

CLUJ, Str. Xenophon (v. Szappan-u.)
Telefon interurban 2-13.
Sürgőny cím: JUVAERE Cluj.

Ékszerárugyár és nagykereskedés.

Vesz:

legmagasabb árban mindenemü arany és ezüstöt.

Gyárt és elad:

mindennemü ékszerárut.

Vállal:

mindennemü briliáns munkákat, javításokat és alakításokat.

Vésnöki műterem.

Fogászati arany és forrasztó. Arany és ezüst hullalok és lemezek.

Csak vizonteladók részére!

Valutapiiao november 23-án

TÖZSDÉK	Lot	esek kor.	marika	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy marika	dollár	holi. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza																
Bécs valuta deviza		2280	1190	5210	13520	3340		3060	3275	272		460	72500	285		
Prága valuta deviza			53	22750	59250	14850	455	13275		4950		2075	3175			
Berlin valuta deviza																
Zürich valuta deviza		1690	8	39		2505	76	2250	2418			350	537			
Paris valuta deviza																
Budapest valuta deviza	16	77	42	576	442	111	340		10750		18		2390	790		

MŰVÉSZI KIVITELŰ

nyomatványokat, számlákat, árjegyzékeket, üzleti levélpapírokat, esküvői és bál meghívókat, dísznyomásu borítékokat stb. gyorsan és pontosan szállít a

Kadima Nyomda és Kiadóvállalat R.-T.
Cluj, str. Baron L. Pop 10. Telefon 879

Névjegyek rövid idő alatt készülnek!

Davidovics Mór
női divatterme Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34.
Legújabb divat szerint készít kosztümöket, kabátokat. Olcsó árak, pontos kiszolgálás. 4121

Perle Pamut a la DMC
garantált szintartó **MOST** minden színben **ÉRKEZETT**
Galanterie és rövidárak !! állandóan raktáron !!
„PROGRESS“
import cégnél
Oradea-Mare

Engros eladás!
1342
Rövid, norinbergi, galanterie és papíráruk külföldről raktárra érkeztek
Simplon-áruház
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 25.sz. Főpostával szemben.
Engros eladás!

KÖNYVUJDONSÁG MOST JELENT MEG
* * * * *
SIPPURIM
PRAGER SAMMLUNG
JÜDISCHER LEGENDEN
DISZES KIÁLLITÁSÚ KÖNYV
* * * * *
ÁRA 45 LEI

Szalámiti postán
ulánvét melletti pontozan szállít 1844
Bláner Mór szalámigyára
Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 12-90.
Árjegyzék és **הכשרה** kívánatra ingyen.

Zsák HAVAS DEZSO
Timisoara
Zsineg
1874
Ponyva

Zsák, Ponyva
Vétel 1434 Eladás
Kölcsönintézet
Javitóműhely
Saját cégjelzésű berendezéssel.
Albala Izsó
Timisoara-Temesvár,
II. Piata Traian (Kossuth-tér) 2. Sürgőny cím: Albala, Timisoara-Fabrica.
Interurban telefon: 60 sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyeztetett díjazással a szavazóknak 1 lej. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lej. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szöveg — 10 lej. Jelligés hirdetésre semmiféle felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésnek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítandók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lej 60 bauxi bétlegköltésig fizetendő.

Suche Lehrer der deutsche und hebraische Sprache, zu zwei Kinder der III-IV. elem. Klasse. Offerte an Samuel Salamon Aranyosgyéres. 5126

Zsidó szakácsnő, ki már kóser vendéglőben működött, azonnali belépésre kerestetik. Cím Nagya vendéglő Dés. 5129

Egy bőrkereskedősegéd, ki a román, német és magyar nyelvet bírja, azonnali belépéssel állást keres. Cím a kiadóban. 5126

Perzsaszőnyeg készítésében tökéletesen jártas leány kerestetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Azonnali belépésre keresek egy zsidó kereskedősegédet a fűszer és vasszakmából, román, magyar nyelv megkivántatik. Ajánlatok Mindszent Salamon céghez Zsibó küldendők. 5130

Bocskor, mosótalp felsőbőr és szilgyártóblank

Állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett Vidéki megrendeléseket kis postacsomagban is eszközölök.

Vagontételnél 51 százalékos kedvezmény

Sámszon-bőrgyár
Gyógygyár-utca 1. A gyorsáruházzal szemben. Telefon: Gyár 2-86, lakás 3-87

Szarut, szarűhegyet, agancsot, lassoikat és csontot, valamint mindenféle fém- és fémműveket legmagasabb áron vásárolunk.

Szarut- és csontgyár Rt. Cluj

Kássa Albert
Gép- és elektro-technikai műszaki vállalat

Cluj, S. Victoria (Magyar-u.) 99.

Karácsonyi occasió!

Az összes raktáron lévő **Kalapok** rendkívül olcsó áron lesznek elárusítva

Moskovics Rózsika
Cluj, Unió-utca 9

LANCZET M. FIAI
FÜSZER, VAS, RÖVIDÁRU

Sürgöncim: LANCZET
Telefon interurban SII
Marosvásárhely

Maragogype, Ceylon, Santos

KÁVÉ

továbbá hollandiai la De Jong

CACAO

érkezett

Mandula Jenő és Marcell gyarmatárak bizemányi lelakatába Cluj-Kolozsvár, Gal. R. Ferd. 48

Gummi-sarok és talp

olcsóbb és tartósabb mint a bőr.

A legjobban véd nedvesség és hideg ellen!

Butorkereskedők és butorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt szükségletüket beszereznék, tekintsek meg raktárunkat, ahol nagy választékban különösen **hátsó ebédülő és uriszobák** kaphatók. Kedvező fizetési feltételek mellett is. Elvállalunk: szállodák, éttermek, kávéházak, üzletek és bankok stb. berendezését.

Victoria Falpari és Műbutergyár Részv.-Társ.
Targu-Mures — Marosvásárhely

Gyártelep: Str. Bererie (Sörház-utca) 17.
Üzlethehelyiség: St. Georg (Szentgyörgy-u) 5.

Telefon interurban 200.

Hirdélynek legújabb felszerelt rövid-, nürinbergi- és játékáru nagykereskedése

NUSSBAUM TESTVÉREK
TARGU-MURES — MAROSVÁSÁRHELY

Eladás csak viszonteladóknek **KARÁCSONYI DISZ-ES JÁTEKÁRU ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN MÁR MEGÉRKEZETT**

Szőrmenagyáruház! Szőrmenagyáruház!

Mártonffy Testvérek & Co.

Sürgöncim: Mártonffypels Telefon 10-25

Mindennemű szőrme cikkek, elsőrangú szőrme árak legolcsóbb bevásárlási forrása. Ne vásároljon addig szőrmet, míg legújabb modelljeinket és szőrme árúinkat o-o meg nem tekintli. o-o

Állandó szőrme kiállítás!

Rottmann Károly és Társai Rt.
Királyi udvari szállítók Timisoara

1364

Rum- és likörgyár. Cognacfőzde

Gyümölcs pálinka termelés
Bor nagykereskedés
Szeszszabadraktár
Szeszdenaturálótelep

LEDELŐNYÖZÉS BEVÁSÁRLÁSI PORKÁS

Engress!

Érkeztetett!

Szervezett munkások és C. F. H. alkalmazottak!

Szervezett munkásoknak szakszervezeti igazolvány alapján, vasutasoknak arcképes igazolvány ellenében

DICK JAKAB és FIA cég

december 7-ig bezárólag

nagy alkalmi vásárt rendez.

- 1000 mtr. gyermek-filanel 13.50
- 2000 mtr. női mosószővet 19.75
- 2000 mtr. angol tenisz-filanel 23.50
- 2000 mtr. fehérnemű sifon 23.90
- 2000 mtr. elsőrendű prágai barchet 25.90
- 1000 mtr. angol zefir, egyszínű 26.50
- 2000 mtr. sárga vászon 26.50
- 2000 mtr. I. a kelengye vászon 27.50
- 2000 mtr. I. a pepita szövet 110 cm. 33.50
- 2000 mtr. férfi gypaju szövet 140 cm. 89.50-től
- 2000 mtr. női gypaju intérieti szövetek 98.50
- 1500 mtr. férfi csikos nadrágszövet 125.—
- 1000 drb. pokróc 98.—
- 2000 drb. divatvállkendő 109.—
- 1000 pár férfi zokni 14.75
- 100 pár férfi vagy női téli harisnya 14.90
- 1000 pár női téli keztyű 21.50
- 500 drb. gyermek trikó 19.50
- 500 drb. női trikóing 59.50
- 500 drb. férfi trikóing vagy nadrág 98.50
- 200 drb. férfi tenisz ing 79.50

Azok az állami és városi tisztviselők, akiknek nem állott még módjában szükségleteit beszerezni, a vásár alatt arcképes igazolvánnyal szintén a fenti kedvezményben részesülnek.

Szerkesztő: ...
Az új ...
tudja a ...
például ...
Palesztin ...
magamból ...
mal is ...
Hajjesz ...
tam: — ...
güle. Ké ...
leltem a ...
a főpinc ...
hogy a c ...
— „Sal ...
— „Mi ...
dal? ...
egy adak ...
egy villa ...
látam a ...
Ujtagiró ...
egy mási ...
redakció ...
Hajjesz ...
tam? ...
Koron Ha ...
... igen ...
olvasom ...
rendszer ...
„Az egy ...
ujjépités ...
szó jelsz ...
sem érte ...
Tavass ...
májusi ...
embernek ...
kusan ...
mindazt ...
duzzaszt ...
tam Pal ...
kor még a ...
tam a Sa ...
mind tud ...
és mié ...
hat és h ...
kiváncsi ...
kérdező ...
lami tő ...
ott új ...
Mit gondol ...
tudtam ...
szóla ...
tok fel ...
gen lilá ...
éppen ho ...
vidéken ...
legyen ...
Arután ...
A bárkán ...
kikötőbe ...
érzésel ...
ról jött ...
cionista ...
kissé ...
nányi h ...
lial föld ...
jardra ...
lógia, ...
kimutatás ...
légák ...
„Kere ...
nem les ...
golható ...
éledni ...
Ettől ke ...
csinált ...
hozott ...
sel, tüz ...
val, vas ...
tem a k ...
rosba, k ...
utat? — ...
felelték ...
külföldi ...
tek — és ...
jó utat ...
salagot ...
ron Ha ...
sa állom ...